

**37. Országos Tudományos Diákköri Konferencia
Állam- és Jogtudományi Szekció**

Budapest, 2025. március 24–26.

Rendező intézmény:
*Károli Gáspár Református Egyetem
Állam- és Jogtudományi Kar*

Állam- és Jog-
tudományi Szekció

**Szabadság vagy szabályok?
Fiatalok a gyűlöletbeszéd határán a
Metaverzumban**

Kézirat lezárásának dátuma:

2024. november 26.

NYILATKOZAT

Nyilatkozunk, hogy mi, a dolgozat szerzői az intézményi konferencián Országos Tudományos Diákköri Konferencián való bemutatásra javasolt (Szabadság vagy szabályok? Fiatalok a gyűlöletbeszéd határán a Metaverzumban) dolgozatunk érdemi tartalmát illetően a dolgozat készítésekor mesterséges intelligenciát nem használtunk fel.

Tartalomjegyzék

<i>1. Bevezető.....</i>	<i>1</i>
<i>2. Gyűlöletbeszéd vagy szabad véleménynyilvánítás? Elhatárolási és szabályozási sokszínűség .....</i>	<i>2</i>
2.1. A véleménynyilvánításhoz való jog és a gyűlöletbeszéd jogi fogalmának fejlődése a nemzetközi jogban és az Európai Unió jogában	2
2.2. A magyar joggyakorlatot befolyásoló további szabályozások.....	6
2.3. A magyar szabályozás és az Alkotmánybíróság gyakorlata.....	11
2.4. Egy lépés az egységes <i>gyűlöletbeszéd</i> fogalom megalkotása felé	13
<i>3. A Meta szabályozási gyakorlata .....</i>	<i>16</i>
3.1. A Meta és a felhasználók közötti jogviszonyt szabályozó eszközök.....	16
3.2. A gyűlöletbeszéd fogalma a Meta értelmezésében.....	18
<i>4. A felhasználói tudatosság vizsgálata gyűlöletbeszéd esetén a Meta-n .....</i>	<i>23</i>
4.1. Módszertan.....	23
4.2. Hipotézisek	24
4.4. Kérdőív	29
4.5. Adatleírás	29
<i>5. Kutatási eredmények .....</i>	<i>32</i>
<i>6. Összegzés.....</i>	<i>34</i>
<i>Forrásjegyzék.....</i>	<i>36</i>
Irodalomjegyzék	36
Jogforrások, bírósági gyakorlat	37
Egyéb források.....	39
<i>1. Melléklet: A kutatás során felhasznált kérdőív.....</i>	<i>41</i>
<i>2. Melléklet: A kérdőívre adott válaszokból leszűrt eredmények.....</i>	<i>46</i>

1. Bevezető

A véleménynyilvánítás szabadsága – mint az egyik legfontosabb, anyajogként is emlegetett – modernkori szabadságjog, a demokráciákban a jogállam elengedhetetlen, azonban nem korlátlan alapjoga.¹ Habár az alapjogkorlátozás negatív érzéseket válthat ki, a cenzúrázás is fontos szerepet tölt be az emberi méltóság és más szabadságjogok érvényesülésének viszonyában.² Korlátozottságának fontosságát a szabályozások is kifejtik, egy ilyen jelentős korlát – mely nem tartozik a szabad véleménynyilvánítás védelme alá – a gyűlöletbeszéd fogalmának létezése.

A jogalkotó és jogalkalmazó egyik legnehezebb és legfontosabb feladata a véleménynyilvánítás korlátját képező „hajszálvékony vonal” meghatározása, melyben jelentős szerepet játszik a gyűlöletbeszéd (*hate speech*) fogalmi meghatározása, elhatárolása, ami nemzetközileg is vitatott témakör.³ Ezen „jogalkotásban” és „jogértelmezésben” a 21. században a közösségi média platformok is kiemelt szerepet kapnak, amelyek mintegy, a bíróságok mellett parallel, olykor pedig, mint hatóság eljárva formálják a gyűlöletbeszéd fogalmának tartalmát és ezzel a véleménynyilvánítás határait.⁴

Dolgozatunk két fő részre osztható. Az első felében a gyűlöletbeszéd háttérét, fogalmi elemeit és esetjogát mutatjuk be, mely keretként szolgál az azt követő részhez. A dolgozat célja két kérdés köré csoportosítható: A fiatal felhasználók szigorúbban vagy enyhébben ítélik meg a gyűlöletbeszédet a Meta-hoz képest? Amennyiben gyűlöletbeszédként ítélnék meg egy konkrét helyzetet, akkor milyen Meta által alkalmazható szankciót vetnének ki, valamint, hogy ezek megfelelnek-e a Meta által kiszabott retorzióknak? Eszerint két hipotézist állítottunk fel: (1) A magyar fiatal Facebook felhasználók nem ismerik fel a gyűlöletbeszédet tartalmazó posztokat. (2) A magyar fogyasztók helyesen (a Meta döntésének megfelelően) szankcionálnák a gyűlöletbeszédet tartalmazó posztokat a Meta-hoz képest. A vizsgálat egy kérdőíves kutatás elemzésével zajlott, melynek eredményei alapján fogalmaztuk meg javaslatainkat. Dolgozatunk azonban az egyes felhasználók számára szintén hasznos tartalommal bír.

---

¹ LASSÁNYI Tamás: *A véleménynyilvánítás szabadsága az Interneten*. In. DOMBI Gábor – LAFFERTON Emese (szerk.): *Az információs társadalom felé. Tanulmányok és hozzászólások*. Replika Kör, 2001, Budapest, p.132.

² KOLTAY András: *A véleménynyilvánítás szabadsága*. In. JAKAB András – FEKETE Balázs (Szerk.): *Internetes Jogtudományi Enciklopédia*. 2018. p.78.

³ 30/1992. (V.26.) AB határozat Indokolás III.

⁴ NAGY Krisztina: Facebook files – gyűlöletbeszéd törölve? A közösségi médiaplatformok tartalom-ellenőrzési tevékenységének alapjogi vonatkozásai. *Pro Futuro*. 2018. 2. szám, p.115.

2. Gyűlöletbeszéd vagy szabad véleménynyilvánítás? Elhatárolási és szabályozási sokszínűség

A dolgozat alapjául szolgáló primer kutatás elvégzéséhez szükséges a gyűlöletbeszéd fogalmának körüljárása. Ennek érdekében elsőként megvizsgáljuk a gyűlöletbeszéd és a véleménynyilvánításhoz való jog egymáshoz való viszonyát, valamint a vélemények korlátozhatóságának szabályozási kereteit, különös figyelemmel az Amerikai Egyesült Államok, Németország és a hazai gyakorlatban. Ezen szabályozások és gyakorlatok elemzése után kerül megalkotásra a dolgozatban használt gyűlöletbeszéd-fogalom.

2.1. A véleménynyilvánításhoz való jog és a gyűlöletbeszéd jogi fogalmának fejlődése a nemzetközi jogban és az Európai Unió jogában

A második világháborút követően számos olyan nemzetközi egyezmény született, amelyek máig meghatározzák az alapvető emberi jogokat, valamint biztosítják ezek széleskörű védelmét.⁵ Ezek közül alapidokumentumnak tekinthető *Az ember és polgár jogainak deklarációja*, mely még kezdetlegesen, a későbbi dokumentumokhoz képest kevésbé kimunkáltan fektette le a személyek szabad önrendelkezését és a közérdeket biztosító alapjogokat, mely alapvető jogok tartalma idővel formálódott.⁶

A gyűlöletbeszéd kapcsán kiemelendő az *Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozata* (továbbiakban: EJENY), amely egyfelől rendelkezik a véleménynyilvánításhoz való jogról⁷, másrészt kitér a mások magánéletébe való önkényes beavatkozás tilalmára, ideértve más jóhírnevének és becsületének megsértésének tilalmát.⁸ Hasonló szabályokkal találkozhatunk a *Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmányában* (továbbiakban: PPJNE), amely a véleménynyilvánításhoz való jog tekintetében több korlátot határoz meg.⁹ Ezen korlátok egyike a nemzeti, faji vagy vallási gyűlölet nyilvánítása megkülönböztetésre, ellenségeskedésre vagy

---

⁵ KOLTAY András: *A szólásszabadság alapvonalai: magyar, angol, amerikai és európai összehasonlításban*. Századvéd Kiadó, 2009, Budapest, p.25.

⁶ LASSÁNYI. i.m. pp.130-132.

⁷ EJENY 18.cikk.

⁸ EJENY 12.cikk.

⁹ PPJNE 19.cikk.

erőszakra izgatással,¹⁰ így a véleménynyilvánítás korlátozása az emberi méltóságot helyezi középpontjába az emberek közti egyenlőség védelme érdekében.¹¹

Az ENSZ Közgyűlése a faji megkülönböztetés valamennyi formájának kiküszöböléséről szóló egyezménye (továbbiakban: CEDAW¹²) 1963-ban került elfogadásra, mely egyezménynek Magyarország is tagja. A dokumentum célja a gyűlölet és a faji felsőbbrendűséget hirdető eszmék háttérbe szorítása.¹³ Az ENSZ több *soft law*¹⁴ dokumentumot kiadott iránymutatásként, ebből az egyik legfontosabb a 2011-es 34. számú *General Comment*, amelyet az Emberi Jogi Bizottság a PPJNE 19. cikkének értelmezését segítő ajánlásként határozott meg. Ebben a korábban említett 19. és 20. cikk viszonyaként kiemeli, hogy a korlátozás *lex specialis*-ként funkcionál, így magát a jogot nem veszélyeztetheti és arányosságra inti a jogértelmezőt.¹⁵ Ezen *soft law* dokumentumok nem szolgálnak kellő támpontként jogi kötőerejük hiánya okán.¹⁶

Az európai szabályozás kezdetének a Római Egyezményként is emlegetett *Emberi Jogok Európai Egyezménye* (továbbiakban: EJE) tekinthető, mely dokumentum rendelkezéseinek öreként létrejött a strasbourgi *Emberi Jogok Európai Bírósága* (továbbiakban: EJEB).¹⁷ Az Egyezmény leszögezi a véleménynyilvánításnak felelősséggel együtt járó mivoltát.¹⁸ A korlátozás központjába a nemzetbiztonság, bűnmegelőzés és közegészségügy mellett a jó erkölcs, jogok és a becsület védelmét helyezi, mely a gyűlöletbeszéd tilalmát is magába foglalja.¹⁹ Kitér a joggal való visszaélés tilalmára, mely utal a korlátozások bevezetésének korábban említett *lex specialis* jellegére, amely alapján nem terjedhet túl a korlátozás a jogon és az EJE által megszabott határokon.²⁰ A határvonal tiszteletben tartását az EJEB nem csak a gyűlöletbeszédet kifejező személytől várja el. A Bíróság a média szolgáltatókat is felelősségre

---

¹⁰ PPJNE 20.cikk.

¹¹ NAGY: *i.m.* p.121.

¹² Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination Against Women.

¹³ CEDAW 4.cikk. <https://tinyurl.com/yc24nmdp>.

¹⁴ LÁNCOS Petra Lea: *The Many Facets of EU Soft Law*. In: *Jogtudományi Monográfiák*. Pázmány Press, 2022, Budapest.

¹⁵ ENSZ General Comment No.34.

¹⁶ KOLTAY András: *A gyűlöletbeszéd korlátozása a magyar jogrendszerben*. In.: KOLTAY András (szerk.) *A gyűlöletbeszéd korlátozása Magyarországon. Alkotmányos és jogalkalmazói megközelítések, európai kitekintéssel*. CompLex Wolters Kluwer, 2013, Budapest, p.105.

¹⁷ EJE Preambulum, 19.cikk.

¹⁸ EJE 19.cikk.

¹⁹ EJE 10.cikk.

²⁰ EJE 17.cikk.

vonhatja, ugyanis a szabályozás tartalomszolgáltató (televízió, hatóság) feladatává teszi a szükségességi arányossági teszt megfelelő lefolytatását és a helyzetértékelést.²¹

Az EJEB számos, az EJEE 10. cikkével kapcsolatos ítélezési gyakorlatában támaszkodik²² az ún. háromrészes tesztre (*three-part test*), mely alkalmazása során a testület alapvetően három dolgot vizsgál: (1) a beavatkozást törvény teszi lehetővé, (2) a korlátozás meghatározott célok elérése érdekében szükséges (ideértve többek között az említett nemzetbiztonságot, illetve közegészségügyet), valamint (3) a korlátozás szükséges a demokratikus társadalomban.²³ Amennyiben ez a három feltétel megvalósul, úgy azt mondhatjuk, hogy a korlátozás nem sérti a véleménynyilvánításhoz való jogot.

Az *Európai Unió Alapjogi Chartája* (továbbiakban: Charta) a *Lisszaboni Szerződés* óta az Európai Unió (továbbiakban: EU) alapító szerződéseinek részét képezi²⁴, így a korábbi jogállásával szemben már jogi kötőerővel, horizontális és vertikális hatállyal²⁵ is rendelkező dokumentummá vált. A Charta több ponton átveszi az EJEE rendelkezéseit és több helyen azokat egészíti ki, pontosítja.²⁶ A véleménynyilvánításhoz való jogot a 2012-es módosított szöveggel a 11. cikk szabályozza az EJENY-hez hasonlóan.²⁷ A korlátokat a dokumentum jóval később, az 52. cikkben említi, ahol leszögezi, hogy az arányosság elvének elsődlegessége mellett az uniós értékeket és a közvélemény megítélését is figyelembe kell venni. A korlátozás csupán más jogainak és szabadságának védelme érdekében alkalmazható.²⁸ Ilyen alapjog-összeütközés esetén szükséges az arányosság gondos vizsgálata.²⁹

A dokumentumban a véleménynyilvánítás szabadsága bizonyos szükséghelyzetekben ideiglenesen nem volt érvényesíthető, ezzel a szabályozás kijátszhatóvá vált. Ezt orvosolta és fejlesztette tovább a *Miniszterek Bizottságának rendelkezése*³⁰, mely már a szabadságjog

---

²¹ *Magyar Tartalomszolgáltatók Egyesülete and Index.hu Zrt v. Hungary*, no. 22947/13, 2016. február 1-i ítélet.

²² Lásd bővebben: *Delfi AS v. Estonia*, no. 64569/09, 2015. június 16-i ítélet, *The Sunday Times v. the United Kingdom*, no.6538/74, 1979. április 26-i ítélet.

²³ OSTER, Jan: Media freedom as a fundamental right. *Cambridge University Press*. 2015. Cambridge, pp.123-124.

²⁴ Európai Unióról Szóló Szerződés 6.cikk.

²⁵ *Van Gend en Loos v Nederlandse Administratie der Belastingen*, 26/62, 1963. február 5-i ítélet.

²⁶ Az Európai Unió Hivatalos Lapja C 303/17 - 14.12.2007.

²⁷ Charta. 11.cikk.

²⁸ Charta. 52.cikk.

²⁹ KOLTAY: (2009) *i.m.* p.126.

³⁰ BOYTHA György: A gyűlöletbeszéd polgári jogi szankcionálásának alapjogi keretei. *PJK*, 2008/1., pp.10-20.

tartalmának bővítése mellett azon modern technológiák megjelenésére is kitér, melyek megkülönböztetett figyelmet igényelnek.³¹

A fent kifejtett alapvető jogokat deklaráló nemzetközi dokumentumok mellett fontos kitérni az ENSZ Emberi Jogi Főbiztosának Hivatala (továbbiakban: OHCHR) által, 2011-ben szervezett workshop sorozatára, amelynek eredményeként megfogalmazásra került az OHCHR éves jelentése, ismertebb nevén a *Rabat Plan of Action* (továbbiakban: Jelentés). A dokumentum célja nem más, mint a nemzeti, faji és vallási alapú diszkrimináció visszaszorítása a véleménynyilvánításhoz való jog lehető legteljesebb körű biztosítása mellett.³² A Jelentés ajánlásokat is megfogalmaz több területen, így egyebek mellett a jogalkotás tekintetében is. Így kiemeli, hogy a fentebb említett háromrészes tesztet a tagállamoknak a gyűlöletbeszéd eseteire tekintettel is alkalmazniuk szükséges³³, javasolja a véleménynyilvánítások három fő típusának elkülönítését, valamint az olyan kifejezések, mint – többek között – a „gyűlölet”, „diszkrimináció” és „ellenségeskedés” konkrét megfogalmazását a nemzeti jogokban.³⁴ Ezek mellett fontos kitérni a Jelentés által alkotott hatrészes küszöbérték tesztre is, amelyet a kifejezés bűncselekménynek minősülése tekintetében rendelnének alkalmazni. A hatrészes küszöbérték teszt összetevői közé tartozik (1) a **kontextus**, amelyben a vélemény valamilyen formában kifejezésre jut (2) a **beszélő** – beleértve a társadalmi pozícióját, státuszát –, aki a véleményt megfogalmazza egy adott közönségnek (3) a **szándék**, azaz, hogy nem elegendő a gondatlanság valamely formája a cselekmény elkövetéséhez (4) a **tartalom és a formátum**, azaz, hogy a vélemény provokatív és közvetlen volt-e és milyen formában került az nyilvánosságra (5) a **kifejezés terjedelme**, amely magában foglalja egyebek mellett a kifejezés nyilvános jellegét, a célközönség nagyságát, valamint (6) a **valószínűség, beleértve a veszélyességet**, azaz, hogy a vélemény magában hordozza-e a veszélyességet, vagy a valószínűségét valamilyen más – a véleményből következő – bűncselekmény elkövetésének.

Ahogy a fent bemutatottak is rávilágítanak, az európai integrációban a véleménynyilvánítás szabadságának korlátjaként a gyűlöletbeszéd tilalma egyre nagyobb hangsúlyt kapott a

---

³¹ Európa Tanács: *Déclaration sur la liberté d'expression et d'information*. In. LASSÁNYI: *i.m.* p.131.

³² Annual report of the United Nations High Commissioner for Human Rights. Report of the United Nations High Commissioner for Human Rights on the expert workshops on the prohibition of incitement to national, racial or religious hatred (Rabat Plan of Action), p.6.

³³ Rabat Plan of Action, p.10.

³⁴ Rabat Plan of Action, p.9.

szabályozásban, majd önálló kiemelt fogalomként nőtte ki magát. A felsorolt dokumentumok azonban nem tartalmazzák fogalmi meghatározásokat a gyűlöletbeszéddel kapcsolatban.

2.2. A magyar joggyakorlatot befolyásoló további szabályozások

A magyar gyűlöletbeszéd-szabályozásra nagy hatást gyakorolt több ország joggyakorlata, különösképpen Németország és az Amerikai Egyesült Államok (továbbiakban: USA) szabályozása és jogértelmezési keretrendszere. A következőkben ezen országok gyűlöletértelmezési és szabályozási szokásait vizsgáljuk, ezzel felvezetve a magyar jogalkotói és Alkotmánybírósági fogalomértelmezést.

A dolgozat középpontjába helyezett közösségi média platform, a Meta szolgáltató az USA-ban kezdte meg a tevékenységét,³⁵ amelyet nagyban befolyásolt az amerikai jogi környezet. Megemlítendő, hogy a közösségi média világában az amerikai kultúra igen meghatározó szerepet tölt be, befolyásolva az európai szabályozási és értelmezési módokat is. Ezek miatt is megkerülhetetlen az, hogy röviden ismertessük az USA gyűlöletbeszéddel kapcsolatos szabályozását és a Legfelsőbb Bíróság jogfejlesztő gyakorlatát.

Az USA Alkotmányának jellegzetessége, hogy eredetileg nem tartalmazta az alapjogok katalógusát, hanem ezek később, alkotmánykiegészítések formájában váltak annak részévé.³⁶ Dolgozatunk szempontjából az 1. alkotmánykiegészítés említésre méltó, mivel ez deklarálja a véleménynyilvánításhoz való jogot.³⁷ Ez a szabályozás látszólag egy abszolút és korlátozhatatlan alapjogot tár elénk, maga az alkotmánykiegészítés nem tartalmaz semmilyen utalást a korlátozás megengedhetőségére és eseteire a fent említett nemzetközi és uniós dokumentumokkal ellentétben.³⁸ Ugyanakkor az írott jogszabályok mellett tekintettel kell lennünk a bírói esetjogra, így elsődlegesen a Legfelsőbb Bíróság döntéseire is. Figyelembe véve tehát az amerikai jogrendszer jellegzetességeit³⁹ – ideértve a Legfelsőbb Bíróság jogalkotó

---

³⁵ Lásd bővebben: Mark Zuckerberg. <https://tinyurl.com/vf3hsvwn> (Letöltés: 2024.07.30.).

³⁶ Lásd bővebben: DOUMA, Michael J.: *How the First Ten Amendments became the Bill of Rights?* <https://tinyurl.com/2r64jrb7> (Letöltés: 2024.08.04.).

³⁷ Az Amerikai Egyesült Államok Alkotmánya, 1. alkotmánykiegészítés.

³⁸ Egyes jogtudósok kifejezetten utalnak az Első Alkotmánykiegészítés befejezetlen és részleges jellegére, valamint arra, hogy a korlátozás lehetőségeire a bírói gyakorlat világít rá. Lásd bővebben: MEIKLEJOHN, Alexander: *What Does the First Amendment Mean?* <https://tinyurl.com/3ufs7h2c> (Letöltés: 2024.07.30.).

³⁹ Az amerikai jogrendszerre számos olyan tényező hatott, amelyek következtében egy sajátos fejlődési utat bejárva egy, a többi rendszertől eltérő szisztéma alakult ki. Ilyen körülményként említhető a jog deprofessionalizálódása, valamint a laikus elem erős szerepe. Eltérően az angol területeken kialakult common law rendszerektől, az USA-ban nagy jelentősége van az írott alkotmánynak, valamint a Legfelsőbb Bíróság alkotmányértelmező szerepének. Lásd bővebben: BADÓ Attila: Bevezetés az USA jogrendszerébe. *Acta Juridica et Politica*, 7.évf., 1.kötet. Szeged, 1997.

szerepét – a véleménynyilvánításhoz való jog korlátozása kapcsán különféle teszteket tudunk megkülönböztetni, amelyek segítik annak eldöntését, hogy az adott szólás alkotmányos védelmet élvez-e vagy sem. Ezen tesztek számos ország – köztük Magyarország – gyűlöletfogalmát és esetjogát áthatották, fejlesztették.

Az alkotmányos védelem biztosítottságának megállapításához fontos annak vizsgálata, hogy az adott kifejezés az 1. alkotmánykiegészítésben foglalt védelem alá esik-e vagy sem. Az, hogy valamilyen kifejezés morálisan elítélendő-e vagy sem, nem képezheti jelen vizsgálat tárgyát, hiszen amennyiben ez állna vizsgálódásunk középpontjában, úgy nem a véleménynyilvánításhoz való jog védelme alá esne, hanem morális alapokon válna védetté.⁴⁰ Ezek alapján az egyes kifejezéseket mindig egyedileg szükséges megvizsgálni annak eldöntése érdekében, hogy élveznek-e alkotmányos védelmet vagy sem.

Ezek alapján háromféle teszt különíthető el: (1) az előzetes korlátozás, (2) tartalmon alapuló, tartalom semleges és nézőpont semleges korlátozás, valamint (3) a hely, idő és mód alapján történő korlátozás.⁴¹ A jogalkotó így egyes véleményeket előzetesen kivesz a védelem alól, másokat pedig a jogalkalmazó mérlegelésére bízta. Véleményünk szerint ezen utóbbi kategóriába kellene tartoznia a gyűlöletbeszédnek is, melyet az említett tesztek közül a második (azaz a tartalmon alapuló) alapján lenne szükséges vizsgálni.

A Legfelsőbb Bíróság gyakorlata alapján a vélemény nem korlátozható annak tartalma, üzenete miatt. Ez alapján csak és kizárólag a tartalom és nézőpont semlegesség mellett korlátozhatók bizonyos szólások. Amennyiben a vélemény tartalma indokolja, úgy az szigorú kritériumok figyelembevételével korlátozhatóvá válik. Ezek a kritériumok egyfelől a kormányzati érdek elősegítése, másfelől a szűkre szabottság. Utóbbi azt jelenti, hogy a korlátozásnak egyrészt alkalmasnak kell lennie az alapul szolgáló cél elérésére, másrészt a korlátozással elért haszonnak meg kell haladnia a korlátozás által okozott károkat, harmadrészt pedig az adott körülmények között a lehető legenyhébb korlátozó eszközt szükséges alkalmazni. Az, hogy a gyűlöletbeszéd mennyiben korlátozható a bemutatott teszt elvégzését követően az Egyesült

---

⁴⁰ HOWARD, H. Jeffrey: Free Speech and Hate Speech. *Annual Review of Political Science*, 22. évf., 2019. <https://tinyurl.com/h4w5f22x> (Letöltés: 2024.07.09.).

⁴¹ GÁLL Edit: Véleménynyilvánítási szabadság az Amerikai Egyesült Államok jogrendszerében. *Jogtudományi Közlöny*, 2007/9., pp.395-406.

Államokban a mai napig vitatott,⁴² ami azonban látható, hogy az amerikai véleménynyilvánítás szabadságának határai szélesebbek tartalmilag a fogalom európai változatához képest.

Az USA Legfelsőbb Bírósága számos ügyben foglalt állást a vélemények korlátozásának megengedhetőségével és a gyűlöletbeszéddel kapcsolatban. Az egyik legkorábbi ügyben azt az álláspontot képviselte, miszerint egy szólás csupán akkor korlátozható, ha egyértelműen valamilyen anyagi rosszat, veszélyt idéz elő, minden más esetben viszont – tekintettel a véleménynyilvánításhoz való jog szerepére a társadalmi vitákban – korlátozhatatlan.⁴³ Európai szemmel megdöbbentőnek tűnhet, de egy ügyben a keresztégetéssel kapcsolatban kifejezte a Bíróság azt, hogy amennyiben az a Ku Klux Klán⁴⁴ melletti szolidaritást fejezi ki, viszont nem irányul mások megfélemlítésére, nem mosható össze semmilyen bűncselekményi tényállással.⁴⁵

Fontos utalni arra az ügyre is, amely szintén jelentőst hatást gyakorolt – a következőkben bemutatásra kerülő – magyar alkotmánybírósági gyakorlatra. Az ún. közvetlen és jelenvaló veszély (ismertebb nevén *clear and present danger*) teszt ugyanis szintén a Legfelsőbb Bíróság korai gyakorlatában jelent meg először. Ezen teszt első alkalmazásakor a Legfelsőbb Bíróság arra mutatott rá, hogy amennyiben a beszéd célja bűncselekmény elkövetése, és ez magában hordoz valamilyen közvetlen és jelenvaló veszélyt, úgy azt a beszédet nem védi az 1. alkotmánykiegészítés.⁴⁶ Ezt a tesztet később számos esetben alkalmazta a Legfelsőbb Bíróság⁴⁷ hol tágítva, hol szűkítve az alkalmazás lehetőségét. Fontos azonban utalni arra, hogy néhány évtizeddel később jelentősen pontosította ennek alkalmazási körét, ugyanis önmagában nem tiltható meg az a beszéd, amely erőszak alkalmazását vagy bűncselekmény elkövetését szorgalmazza egészen addig, amíg ez a beszéd arra nem irányul, vagy arra vezet, hogy azzal közvetlen veszély okozására vagy bűncselekmény elkövetésére buzdítson, felbujtson más.⁴⁸

Németország és jogrendje számos ponton mutat hasonlóságot a magyar szabályozással, ennek háttere a történelmi és gazdasági okokban keresendő.⁴⁹ Németország, mint az Európai Unió

---

⁴² GÁLL: *i.m.*

⁴³ *Terminiello v. Chicago*, 337.US.1. (1949).

⁴⁴ A Ku Klux Klán az 1870-es években a Polgárháború után alapított gyűlöletszervezet, amely a fehér felsőbbrendűségen (white supremacy) alapuló programját a terror eszközzével valósítja meg. Lásd bővebben: Ku Klux Klan <https://tinyurl.com/2vf3mfr6> (Letöltés: 2024.07.09.).

⁴⁵ *Virginia v. Black*, 538 U.S.343. (2003).

⁴⁶ *Schenck v. United States*, 249. US 47. (1919).

⁴⁷ Lásd bővebben: *Dennis v. United States*, 341. US 494 (1951), *Abrams v. United States*, 250.US 616. (1919).

⁴⁸ *Brandenburg v. Ohio*, 395.US 444 (1969).

⁴⁹ TÓTH J. Zoltán: *A büntetőjogi rágalmozás és becsületsértés*. In.: KOLTAY András – NYAKAS Levente: *Médiatudományi Könyvtár, Médiatudományi Intézet*, 2017, Budapest, p.156.

egykori vezető hatalma és fejlett országa mintaállamként szolgált a kelet-közép-európai országok alkotmányos rendjének kialakításában.⁵⁰ A gyűlöletbeszéddel kapcsolatban is az Alkotmánybíróság a német gyakorlatot gyakran veszi alapul, így az értelmezési háttér vizsgálata a német szabályozásban relevanciával bír.

Németországban a gyűlöletkeltés vagy más szóval izgatás (*Volksverhetzung*) szankcionálása egészen az 1871-es birodalmi büntető törvénykönyvhöz (*Reichsstrafgesetzbuch*) vezethető vissza, amelynek a 130. §-a szabályozza az osztályok közötti gyűlöletkeltés tényállását.⁵¹ A törvény a pénzbüntetés mellett szabadságvesztés-büntetés kiszabását is kilátásba helyezte. Ezen törvényi rendelkezés időtállóságát mutatja, hogy a mai hatályos német Büntető Törvénykönyv ugyanezen szakasza – a 2005-ös szigorítása óta kibővített tartalommal és már súlyos szabadságvesztés-büntetés kilátásba helyezésével – szabályozza a gyűlöletkeltés tilalmát.⁵² A német Alaptörvény (*Grundgesetz*) 5. cikke⁵³ tartalmazza a véleménynyilvánítás szabadságának jogát. Ezen cikk második szakasza azonban az amerikai 1. alkotmánymódosítással ellentétben nem hagyja korlátozás nélkül e szabadságjogot.

Az ember szabad véleménynyilvánításának korlátját az általános törvényi rendelkezések, a fiatalok védelmére vonatkozó törvényi rendelkezések és a becsülethez való jog (azaz az emberi méltóság) jelenti. A rendelkezés itt arra utal, hogy a német büntetőjogi szabályozás, habár kodifikált, azonban kiegészítő törvények *lex specialis*-ként szolgálhatnak. Így került elfogadásra 2017-ben a *Netzwerkdurchsetzungsgesetz* (magyarul: hálózati végrehajtási törvény), amely az online gyűlöletbeszéd elleni hatékony fellépést támogatja, mely a Digitális szolgáltatásokról szóló rendelethez hasonlóan moderálásra kötelezi a közösségi média platformokat.⁵⁴

Ma a törvény rendelkezésein kívül a német Alkotmányvédelmi Hivatal is felügyeli a gyűlöletbeszéd visszaszorítását, melynek értelmében részletes tájékoztatókat és útmutatókat bocsát a nyilvánosság rendelkezésére, amelyben oktató céllal sorol fel különböző szimbólumokat, tevékenységeket és kifejezéseket, amelyek gyűlöletbeszédként értékelendők, tehát büntetendők.⁵⁵ Ilyen például bizonyos régi köszönési formák a náci időkből, illetve a

---

⁵⁰ POKOL Béla: *Jogelmélet: Társadalomtudományi trilógia II.* Századvég Kiadó, 2005, Budapest, p.116.

⁵¹ Reichsstrafgesetzbuch, 1871. 130.§ <https://tinyurl.com/bdfrdbas> (Letöltés: 2024.10.20.).

⁵² Strafgesetzbuch für das Deutsche Reich vom 15. Mai 1871. <https://tinyurl.com/2s3z74rf> (Letöltés: 2024.10.20.).

⁵³ Grundgesetz für die Bundesrepublik Deutschland. <https://tinyurl.com/23aewb8n> (Letöltés: 2024.10.20.).

⁵⁴ Gesetz zur Verbesserung der Rechtsdurchsetzung in sozialen Netzwerken (Netzwerkdurchsetzungsgesetz - NetzDG) <https://tinyurl.com/9h7kfdwd> (Letöltés: 2024.10.20.).

⁵⁵ Verfassungsschutzbericht 2023. <https://tinyurl.com/yckb3nmy> (Letöltés: 2024.10.20.).

betiltott pártok szimbólumainak használata is. A *Grundgesetz* 21. cikkének⁵⁶ második és harmadik bekezdése lehetőséget ad bizonyos pártok Szövetségi Alkotmánybíróság általi betiltására, illetve a pártfinanszírozásuk és adókedvezményeik megvonására.

A Német Szövetségi Alkotmánybíróság (*Bundesverfassungsgericht*) több döntésében foglalkozott a gyűlöletbeszéd fogalmi elemeivel és azok alkotmányellenességével. A magyar Alkotmánybíróság is használta gyakorlatában, határozataiban ezen érveléseket. Így például a 95/2008. (VII. 3.) AB határozatában a német Büntető Törvénykönyv már említett gyűlöletkeltésre, izgatásra vonatkozó 130. §-át vette alapul a gyűlöletre izgatás elkövetési módjai tekintetében. Eszerint e bűncselekményt izgatással, erőszakra, hatalmaskodásra való felhívással, az emberi méltóságot sértő inzultálással, megvetéssel, gyalázással – mint elkövetési magatartásokkal – lehet elkövetni. A *Bundesverfassungsgericht* azt is megállapította 1995-ös döntésében, hogy az általánosítás, azaz a „mindenkihez” szóló gyűlölködés azonban még a szigorú német mérce alapján is a szabad véleménynyilvánítás jogába tartozó közlésnek minősülő tartalom.⁵⁷ Azonban a véleményszabadság elé helyezendő a személyiség szabad kibontakozásának joga⁵⁸, de ekkor sem általános jelleggel, hanem a büntetőjogi cselekmény megvalósításával, például a nemzetiszocialisták által bizonyítottan elkövetett cselekmények tagadásával.⁵⁹

A *Bundesverfassungsgericht* kiemeli a szükségesség és arányosság kritériumát, mely alapján legitim jogalap megjelölésével korlátozható csupán a véleménynyilvánítás. Azt is hangsúlyozza, hogy nem a vélemény vagy a gondolat, hanem azok terjesztése és kinyilvánítása számít gyűlöletkeltőnek⁶⁰. Ilyen jogalap lehet a közbéke, mely a 2005-ös törvénykönyv-szigorítás után vált kiemelt jelentőségűvé, ugyanis a törvény speciális szabályozási jellegénél fogva a veszélynek közvetlennek kellett volna lennie, azonban ebben az esetben a közvetett veszély volt megállapítható.⁶¹

Ahogy látható, a német és amerikai szabályozási keret jelentős eltéréseket mutat. Ennek okai a történelmi és az ideológiai különbségekben rejlenek. Míg az amerikai jogrendszerben a clear and present danger formula alkalmazása elengedhetetlen a gyűlöletbeszéddé nyilvánításhoz és

---

⁵⁶ Grundgesetz für die Bundesrepublik Deutschland.

⁵⁷ BVerfGE 93, 266 (1995).

⁵⁸ BVerfGE 90, 241, 247-248 (1994).

⁵⁹ HALMAI Gábor: A német szövetségi alkotmánybíróság a náci rezsimet dicsőítő gyűlések tilalmáról. *Fundamentum*, 2009. 4.szám, p.145.

⁶⁰ BVerfG Beschluss. 2011. november 9. <https://tinyurl.com/ye2yrdz8> (Letöltés: 2024.10.20.).

⁶¹ HALMAI: *i.m.* p.143. (Rudolf Hess-Emlékmenet esete, indítványozó hiányában is nyilvánosságra hozott).

a vélemény korlátozásához, úgy a német álláspont a vélemény korlátlanágát nem vallja már alkotmányos szinten sem, hanem külön kiemeli a korlátozás szükségességét. A legfontosabb elv ebben az esetben a szükségességi és arányossági vizsgálat és a demokratikus közrend és béke fenntartása. Ezen két szabályozási keret adja a magyar álláspont sarokpontjait, és ezen elvek mentén került kialakításra a magyar szabályozás és az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata is.

2.3. A magyar szabályozás és az Alkotmánybíróság gyakorlata

Ellentétben az USA megengedőbb szabályozásával, az európai államokról általánosan elmondható, hogy nem viszolyognak a vélemények tartalmi szabályainak meghatározásától és bizonyos vélemények korlátozásától.⁶² Ennek egyik oka, hogy az államok joga – egyben kötelezettsége – a demokratikus keretek meghatározása, amelyhez hozzátartozik, hogy az ezen értékrendet sértő vélemények korlátozhatók és egyben korlátozandók.

A véleménynyilvánításhoz való jog korlátozása alapvetően két okból történhet: (1) a közrend védelme, valamint (2) más személyek alapvető jogainak védelme érdekében. Ezáltal támasztható alá a gyűlöletbeszéd korlátozása is, hiszen a gyűlöletbeszéd kifejezetten arra irányul, hogy azzal más személyek alapjogait megsértsék.⁶³

Magyarország Alaptörvénye a véleménynyilvánításhoz való jog egyik korlátjaként tételezi mások emberi méltóságát. Figyelemmel az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdésére és az Alkotmánybíróság gyűlöletkeltéssel összefüggésben hozott határozatára megállapítható, hogy a véleménynyilvánítás minél szélesebb körű védelme érdekében az Alaptörvényben foglalttól eltérő korlátozásra van szükség. A magyar Alkotmánybíróság határozatában megállapította, hogy gyűlöletre uszítás megvalósulása esetében figyelemmel kell lenni a cselekménnyel okozott egyéni alapjogsérelemre, valamint annak veszélyére. Ezáltal lényeges, hogy amennyiben a vélemény a köznyugalom megzavarására alkalmas – nem szükséges a tényleges zavarás, csak az, hogy magában hordozza ennek az objektív lehetőségét – és egy meghatározott mértéket elér (*clear and present danger*), úgy ezen feltételek bekövetkezése indokolja a vélemény korlátozását.⁶⁴

---

⁶² FISS, Owen M.: The Supreme Court and the Problem of Hate Speech. *Capital University Law Review*. 1995. 24. évf., 2. szám. p.285.

⁶³ CSINK Lóránt: IX.cikk Véleménynyilvánítás szabadsága. In.: CSINK Lóránt (szerk.): *Alapjogi Kommentár az alkotmánybírósági gyakorlat alapján*. Novissima Kiadó, 2021, Budapest, p.101.

⁶⁴ 18/2004. (V. 25.) AB határozat.

A magyar Alkotmánybíróság egy korai határozatában⁶⁵ már állást foglalt a véleménynyilvánításhoz való jog alapjogok körében elfoglalt helyével kapcsolatban. Eszerint a vélemény más, védelemre érdemes jog érvényesítése érdekében korlátozható csupán.⁶⁶ A véleménynyilvánításhoz való jog e szerint egy olyan anyajog, amelyből számos kommunikációs alapjog – köztük a szólásszabadság és sajtószabadság – ered, és amelynek kiemelt szerepe van a demokratikus közvélemény kialakításában, ezért csak meghatározott feltételek fennállása esetén korlátozható.⁶⁷ Ilyen korlát a más ember szabadságának határa, mely fontos mérce az emberi méltóság meghatározásához, azonban ennek mérlegelése a bírói gyakorlat feladata.⁶⁸ Az említett alapjog korlátozásával összefüggésben egy későbbi határozatában⁶⁹ – támaszkodva az USA Legfelsőbb Bíróságának gyakorlatára – a már bemutatott közvetlen és jelenvaló veszély (*clear and present danger*) követelményeire alapozva határozta meg a szabad véleménynyilvánítás határát. Ezen kritériumot az 1992-es határozat még nem említette.⁷⁰ A 2004-es határozatában az Alkotmánybíróság a zavarásnak két mércét állított: a) a megzavarásra alkalmasság és b) a fentebb említett nyilvánvaló és közvetlen veszély.⁷¹ Az a) pont, a megzavarásra alkalmasság egy objektív mércét állít, mely nem a zavarás bekövetkezésétől teszi függővé a tényállásszerűséget, hanem annak lehetőségétől, hogy a véleménynyilvánítás természete alkalmas lehet-e a tényállás megvalósítására.

A magyar jogrendszerben a gyűlöletbeszéd egy alapjogot sértő magatartás, amellyel kapcsolatban a magyar Alkotmánybíróság már több határozatot is hozott. A korábban bemutatott, a véleménynyilvánításhoz való jog szabályait vizsgáló alkotmánybírósági gyakorlat mellett tehát fontos kitérnünk azokra a konkrét esetekre, amelyek során a testület a gyűlöletbeszédre rendelkezett. Ahogy azt az Alkotmánybíróság kifejtette, a gyűlöletbeszéd visszaszorítása mind a jogalkotóra mind pedig a jogalkalmazóra felelősséget, ezáltal kötelezettséget ró. Ez kiteljesedik a nemzetközi jognak való megfelelésben, illetve a hazai szabályozási környezet megfelelő kialakításában. A 95/2008. (VII. 3.) AB határozat részletezte a büntetőjogi és polgári jogi igényérvényesítés elhatárolását, ebben a büntetőjog szerepének ultima ratio jellegét, valamint, hogy a túl tág fogalomértelmezés a véleménynyilvánítás szabadságát aránytalanul korlátozza. Konkrét fogalom meghatározást azonban az

---

⁶⁵ 30/1992. (V.26.) AB határozat.

⁶⁶ KOLTAY. (2013) *i.m.* p.5.

⁶⁷ 30/1992. (V. 26.) AB határozat.

⁶⁸ TILK Péter: A gyűlöletbeszéd szabályozásának néhány előzetes értékelési szempontja1. *MJ*, 2003/6., p.321.

⁶⁹ 18/2004. (V. 25.) AB határozat.

⁷⁰ KOLTAY. (2013) *i.m.* p.18.

⁷¹ Lásd bővebben: KOLTAY. (2013) *i.m.* p.30. és 18/2004. (V.25.) AB határozat.

Alkotmánybíróság ezen határozatában nem használt, csak példálózó jelleggel sorolt fel gyűlöletkeltésre alkalmas cselekedeteket, például az önkényuralmi jelképek használatát.⁷² Ugyanakkor a testület itt is kiemelte a fentebb említett „átsugárzás” fontosságát az érintettség megállapításához,⁷³ azonban elismerte a testület azt is, hogy az EJEK maga is az egyes népek gyűlöletfogalmainak függvényében, sajátos történelmi helyzetük figyelembevételével hoz döntést.⁷⁴

Egy, a lengyel abortusztilalom elleni tüntetésekkel kapcsolatos ügyben a fórum megállapította egyfelől azt, hogy a gyűlöletbeszéd nem csupán verbális formában jelenhet meg, másfelől, hogy az Alaptörvény IX. cikk (4) bekezdése közvetve biztosítja, hogy a közösséget ért gyűlölködő megnyilvánulásokkal szemben a közösség tagjai emberi méltóságuk védelme érdekében önállóan is fellépjenek.⁷⁵

Visszaulva a korábban említett Alkotmánybírósági határozatra látható, hogy a magyar jogban a gyűlöletbeszéd a büntető anyagi jogban is megjelenik. Ennek kapcsán fontosnak tartjuk kiemelni, hogy a gyűlöletbeszéd bizonyos esetekben – figyelemmel a büntetőjog *ultima ratio* jellegére – akár bűncselekmény megvalósításához is vezethet, így az szankcionálható.⁷⁶

2.4. Egy lépés az egységes *gyűlöletbeszéd* fogalom megalkotása felé

A gyűlöletbeszéd a véleménynyilvánítás szabadsága tartalmi körén kívül eső jelenség, mely az alapjog korlátjaként lép fel a demokratikus értékek védelme érdekében.⁷⁷ Az arányos alapjogkorlátozás fenntartása érdekében a gyűlöletbeszéd jelenségének kellően absztrakt definícióval kell rendelkeznie, hogy egyedi esetekre könnyen absztrahálható és alkalmazható legyen, azonban kellően konkrét megfogalmazásra van szükség, hogy ne legyen túlzottan korlátozó és túlzottan kiterjedő a korlátozás, és ne adhasson teret a joggal való visszaélésnek.⁷⁸

Mivel a jogi dokumentumok a gyűlöletbeszédet nem definiálják, így a dolgozatunkban, több – a jogtudomány által használt – fogalmat megvizsgálva alkottuk meg a fogalom kutatásban e használt jogi értelemben vett definícióját. Vizsgálódásunk során a nyomozati eljárások során is

---

⁷² 95/2008. (VII. 3.) AB határozat.

⁷³ KOLTAY. (2013) *i.m.* p.32.

⁷⁴ 95/2008 (VII. 3.) AB határozat Indokolás III.

⁷⁵ 6/2021. (II. 19.) AB határozat.

⁷⁶ Lásd bővebben: MÁRKI Zoltán: *XXI. Fejezet - Az emberi méltóság és egyes alapvető jogok elleni bűncselekmények*. In.: KÓNYA István (szerk.): *Magyar Büntetőjog I-IV. - új Btk. - Kommentár a gyakorlat számára*. 4.kiadás. ORAC Kiadó, 2023, Budapest.

⁷⁷ ENSZ General Comment No.34.

⁷⁸ 95/2008 (VII. 3.) AB határozat.

használt kérdés alapú megközelítést használtuk⁷⁹, melyben a következő kérdéseket kifejtésével jutunk el a definícióig: *Ki? Mit? Miért? Hogyan? Mikor? Hol? Ki ellen?*

Gyűlöletbeszédet elkövetni bárki tud, nem szükséges hozzá egyéb speciális tulajdonság⁸⁰, így általános alanyként (*subjectum generalis*) a definícióban az „aki” szófordulat használata megfelelő. Felmerülhet a közszereplői státusz kérdése az ilyen cselekmények megítélése vonatkozásában, kifejezetten a politikusok által tett méltóságot sértő, gyűlöletbeszédet megvalósító kijelentések kapcsán.⁸¹ Tekintettel arra, hogy a Btk-ban foglalt tényállások is általános alanyiságot határoznak meg és sem privilegizált sem minősített esetként nem jelenik meg az elkövető személyének speciális volta, valamint az Alaptörvényünk sem tartalmaz eltérő rendelkezéseket e téren, így megállapítható, hogy a gyűlöletbeszéd bárki által – így közszereplők által is – megvalósítható⁸². Ugyanakkor említést kell tenni arról a körülményről, hogy politikusok esetében munkavégzésük során a gyalázkodó, emberi méltóságot sértő kifejezések használata fegyelmi felelősséget is vonhat maga után.⁸³

A cselekménynek olyannak kell lennie, amely a nagy nyilvánosság előtt kerül kinyilatkoztatásra, mivel gyűlöletbeszédet kisebb, akár családi körben elkövetni nem lehet, ugyanis hiányzik belőle ebben az esetben a hatás. A hatásnak mások közvetlen (*clear and present danger*) megfélemlítésére, avagy emberi méltóságuk megsértésére alkalmas vagy arra vezetőnek kell lennie⁸⁴. Ahogy arra korábbi fejezetek is utaltak, a megfélemlítés és a sértés közötti kapcsolat nem konjunktív, így már az egyik kiválthat gyűlöletbeszédet.⁸⁵ Valamint ezeknek nem feltétlenül kell ténylegesen megvalósulni, elegendő a kinyilatkoztatás objektív alkalmassága a megfélemlítés illetve az emberi méltóság megsértésére.⁸⁶ A nagy nyilvánosság vonatkozásában megemlítendő, hogy nem határozható meg egy konkrét szám, amelytől kezdve nagy nyilvánosság előttinek minősíthetjük a cselekményt, hanem ez minden esetben az adott

---

⁷⁹ A büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény 164.§ (1) bekezdés, KOVÁCS Gyula: Nyomozás a gyakorlatban - A kezdeti lépésektől a nyomozás tervezéséig és szervezéséig. *Magyar Bűnüldöző*, 2014/1-2, p.22.

⁸⁰ 18/2004 (V. 25.) AB határozat.

⁸¹ *Erbakan v. Turkey*, no. 59405/00, 2006. július 6-i ítélet.

⁸² Ezt támasztja alá az a tény is, hogy egy korábbi szabályozás hatálya alatt ifj. Hegedűs Lórántot (aki a MIÉP parlamenti képviselője volt) a Fővárosi Ítéltábla bűncselekmény hiányában felmentette közösség elleni izgatás vádjától, amelynek hatására több közéleti szereplő nyilvánosan kérte a szabályozás szigorítását. Lásd bővebben: PÁL Gábor: A gyűlöletbeszéd fogalma a politikai vitákban. *Értelmezések és alkalmazások. Politikatudományi Tanulmányok*, 2. évf., 2. szám, 2012. p.7.

⁸³ Lásd: Az Országház viselkedési és öltözködési kódexe <https://tinyurl.com/2pn595fb> (Letöltés: 2024.07.09.), valamint az Útmutató az Európai Parlament tisztviselőinek és alkalmazottainak kötelezettségeihez <https://tinyurl.com/jrdm72tv> (Letöltés: 2024.07.09.).

⁸⁴ 95/2008 (VII. 3) AB határozat.

⁸⁵ *Gündüz v. Turkey*, no. 35071/97, 2003. december 4-i ítélet.

⁸⁶ VARGA Zoltán: A közösség elleni izgatás. *MJ*, 2002/12., pp.705-717.

konkrét eset, konkrét körülményeire tekintettel állapítható meg. Eltérő ugyanis a hatásfoka egy közszereplővel szembeni és egy civil személlyel szembeni gyűlöletbeszédnek.

A kifejezés nem csak szóban vagy írásban, hanem más egyéb magatartással, például illusztrációval, mutogatással is megvalósulhat, amennyiben a kinyilatkoztatást más személy valamely védett tulajdonságát kiemelve és negatív mögöttes üzenettel felruházva teszi.⁸⁷ Felmerülhet a kérdés, hogy tekintettel a közszereplők fokozott tűrés kötelezettségére az őket ért vélemények kapcsán⁸⁸, vajon az irányukban megnyilvánuló gyűlöletbeszéd mennyiben kötelesek, ha kötelesek tűrni? A közszereplők, ezen belül is leginkább a politikusok körében nagyon gyakori problémát jelent az irányukban megnyilvánuló gyűlöletbeszéd, így többek magas a női politikai szereplőket ért szexista, emberi méltóságot sértő és fenyegető vélemény⁸⁹, de néhány évvel ezelőtt hasonló, a politikusokkal szemben elkövetett gyűlölet-bűncselekményekre hívták fel a figyelmet a német AfD tagjai is.⁹⁰

Tekintettel az Alkotmánybíróság következetes gyakorlatára a közszereplők fokozott tűrés kötelezettségével kapcsolatban, valamint a közszereplői mivolt egyre több csoportot átfogó jellegével⁹¹ mindinkább égetőbb kérdéssé válik ezen tűrés kötelezettség mértéke. Figyelemmel arra, hogy a tűrés kötelezettség azokra a véleményekre vonatkozik, amelyek a közszereplő által citált és képviselt közügyekre vonatkoznak nem pedig a személyi mivoltukra⁹², így az őket ért, kifejezetten ártó szándékú⁹³ véleményeket – köztük a gyűlöletbeszédet – nem illeti meg alkotmányos védelem.

Ezen megállapítások alapján a dolgozatban használt általunk alkotott jogi gyűlöletbeszéd fogalom a következő:

A gyűlöletbeszéd – mint a véleménynyilvánítás szabadságának egy korlátja – olyan, valaki által mások megfélemlítésére vagy emberi méltóságuk megsértésére

---

⁸⁷ *Vejdeland and others v Sweden*, no. 1813/07, 2012 február 9-i ítélet: 100 szórólap került kiosztásra a diákok öltözőjében, amely azt hirdette, hogy a homoszexualitás, mint deviancia felelős a HIV/AIDS terjedéséért.

⁸⁸ Lásd bővebben: 36/1994. (VI. 24.) AB határozat.

⁸⁹ European Conference of Presidents of Parliament: *Women in politics and in the public discourse What role can national Parliaments play in combatting the increasing level of harassment and hate speech towards female politicians and parliamentarians?* 2019. október, Strasbourg.

⁹⁰ KNIGHT, Ben: *Hate speech, threats against German politicians on the rise*. <https://tinyurl.com/524ve4r9> (Letöltés: 2024.07.09.).

⁹¹ 3145/2018. (V. 7.) AB határozat.

⁹² 7/2014. (III. 7.) AB határozat.

⁹³ Ez az álláspont az USA Legfelsőbb Bíróságának gyakorlatában nagyon korán, a *New York Times Company v. Sullivan* ügy (1964) kifejtette, hogy a tényleges rosszindulattal (actual malice) megfogalmazott véleményt nem védi az 1. alkotmánykiegészítés. Lásd bővebben: *New York Times Company v. Sullivan*, 376 U.S. 254 (1964).

alkalmas vagy arra vezető, nagy nyilvánosság előtt más személy valamely védett tulajdonságával összefüggésben tett bármely kifejezés.

Kutatásunk során ezen fentebb alkotott fogalmat vesszük összehasonlítási és elemzési alapnak.

3. A Meta szabályozási gyakorlata

A közösségi médiát használók körében a legismertebb szolgáltatások között kiemelkedő helyen szerepel a Meta Platforms, Inc., ismertebb nevén Meta⁹⁴. A Facebook mellett rövid időn belül számos más hasonló közösségi média oldal is megjelent, amelyeket egy közös brand, a Meta alatt egyesítettek 2021-ben.⁹⁵ Dolgozatunkban a Meta által alkalmazott felhasználási feltételeket és közösségi alapelveket is a vizsgálódásunk körébe vonjuk. Ennek megalapozásához először bemutatjuk azt a szerződéses kapcsolatot, amely a felhasználó és a Meta között jön létre a platformra történő regisztrációval, majd kitérünk a szolgáltató Közösségi Alapelveire, ezen belül is különös figyelmet szentelve a gyűlöletbeszéd Meta által használt fogalmának. Végezetül vizsgáljuk a platform által alkalmazott szabályok megszegésével összefüggő panaszkezelési utakat, lehetőségeket, különös tekintettel az Oversight Board (továbbiakban: Ellenőrző Bizottság) eljárására és kialakított gyakorlatára.

3.1. A Meta és a felhasználók közötti jogviszonyt szabályozó eszközök

A közösségi média platformok belső szabályozási és szankcionálási rendszere hatékonyabbnak bizonyulhat a jogalkalmazás hivatalos útjainak, különösen a nemzetközi jog jogkövetkezményeinek kiszabási nehézségeivel szemben, ugyanis a vállalati szabályozás a polgári joghoz hasonló, de mégis relatív alá-fölérendeltségi helyzetű jogviszonyban a platformszabályozó egyszerűbben szankcionálhatja a felhasználót szabályszegés esetén.⁹⁶ Ezen erőfölényét a platformszabályozó gyakran használja a véleménynyilvánítás határainak megszabására, alakítására, befolyásolva ezzel az egyének szabadságát.⁹⁷

A Meta sokrétű szolgáltatást nyújt felhasználói számára. Ezek igénybevételének előfeltétele, hogy a felhasználó regisztráljon arra a platformra, amely szolgáltatásait igénybe kívánja venni.

---

⁹⁴ Előzményeként rögzítendő, hogy 2004-ben indult útjának Mark Zuckerberg által a Facebook közösségi média oldal, amely lehetővé tette, hogy felhasználói tartalomgyártóként különféle módon osszák meg gondolataikat, nézeteiket egy publikus platformon. Lásd bővebben: A Facebook történetéről. <https://tinyurl.com/3cj257r6> (Letöltés: 2024.08.06.).

⁹⁵ A Meta története. <https://tinyurl.com/3ux7x2ff> (Letöltés: 2024.08.06.).

⁹⁶ MAGONY Gellért Imre: A Facebook-on közzétett tartalmak szabályozása. *Comparative Law Working Papers*, 2021, 5. évf., 3. szám, p.1.

⁹⁷ NAGY: *i.m.* p.115.

A felületre történő regisztrációval a felhasználó elfogadja a felhasználási feltételeket⁹⁸, amely – mint általános szerződési feltétel – keret jellegű szabályozása a köztük létrejött jogviszonynak. Lefekteti a szerződő felek egymáshoz való viszonyát, rendelkezik az alapvető jogokról és kötelezettségekről, valamint a jogviszony megszűnéséről és megszüntetéséről.

Az említett jogviszonyt ugyanakkor nem csupán az ÁSZF-ként funkcionáló felhasználási feltételek szabályozzák, hanem számos olyan kiegészítő szabályzat is, amely a szolgáltatás egy-egy speciális területére terjed ki. Így külön szabályokat találhatunk a csoportok és oldalak vonatkozásában⁹⁹, a hirdetési és kereskedelmi tevékenység kapcsán¹⁰⁰ valamint a felhasználók egymás közötti viszonyára vonatkozólag.¹⁰¹ Ez utóbbit a szolgáltató Községi Alapelvekként tartja számon, amely rendelkezik azokról az alapvető magatartási szabályokról, amelyeket minden felhasználó köteles betartani a platform használata során. Abban az esetben, ha ennek a felhasználó nem tesz eleget – azaz olyan tartalmat tesz közzé, amely sérti a Községi Alapelvekben foglaltakat – úgy többféleképpen szankcionálható¹⁰², függően attól, hogy az általa közzétett tartalom milyen jellegű. Ez lehet nem engedélyezett tartalom, azaz mérlegeléstől és további vizsgálattól függetlenül sérti az Alapelvekben foglaltakat, vagy lehet további kontextust igénylő.¹⁰³ Ez utóbbi esetben nem állapítható meg egyértelműen a tartalomról annak szabálysértő volta, ugyanakkor az egyes felhasználók számára kényes és félrevezető tartalmú lehet, így a szolgáltató további kontextussal látja el az ilyen tartalmakat, annak érdekében, hogy a felhasználó tájékozottabb legyen vele kapcsolatban.¹⁰⁴

A tartalmi szabályok betartása érdekében a Meta mind a Facebook, mind pedig az Instagram vonatkozásában háromlépcsős reagálást alkalmaz, melyek a legszigorúbb beavatkozástól a legenyhébbig: (1) az eltávolítás, (2) az elérés csökkentése és (3) a tájékoztatás. Eltávolítja a tartalmat amennyiben az a Községi alapelvekben lefektetett szabályokkal ellentétes, csökkenti a tartalom elérhetőségét, amennyiben a platform használata tekintetében negatív

---

⁹⁸ A Facebook esetében lásd: Felhasználási feltételek. <https://tinyurl.com/5n8vvckv> (Letöltés: 2024.08.06.)

⁹⁹ A Facebook esetében lásd: Oldalak, csoportok és események. <https://tinyurl.com/56f9m9rm> (Letöltés: 2024.08.06.).

¹⁰⁰ A Meta hirdetési szabályzatának és kereskedelmi alapelveinek alkalmazása. <https://tinyurl.com/dajdxkx2> (Letöltés: 2024.08.06.).

¹⁰¹ A Facebook esetében lásd: Közzétett tartalom és a Facebook községi alapelvei. <https://tinyurl.com/3ksn4bx2> (Letöltés: 2024.08.06.).

¹⁰² A Facebook esetében lásd: Fiókok korlátozása. <https://tinyurl.com/39b6bd3t> (Letöltés: 2024.08.06.).

¹⁰³ A Facebook községi alapelvei. <https://tinyurl.com/muvu6yae> (Letöltés: 2024.08.06.).

¹⁰⁴ Kontextus biztosítása a kényes vagy félrevezető tartalmakhoz. <https://tinyurl.com/38f5ffkj> (Letöltés: 2024.08.06.).

élményt okoz a felhasználóknak, valamint tájékoztatja a felhasználókat, ha egy tartalom kényes vagy félrevezető lehet.¹⁰⁵

A Meta által lefektetett szabályok mellett szót kell ejtenünk azokról a döntően Európai Unió szintű szabályokról is, amelyek, habár a közelmúlt termékei, s a hozzájuk fűződő gyakorlat még nem kiforrott, mégis nagy hatást gyakorolnak erre a platformra. Ennek keretében kell megemlítenünk az Európai Parlament és a Tanács (EU) által elfogadott, a digitális szolgáltatások egységes piacáról és a 2000/31/EK irányelv módosításáról szóló 2022/2065. rendelet, ismertebb nevén a digitális szolgáltatásokról szóló rendeletet (továbbiakban: DSA). A rendelet célja a belső piac működésének javítása és védelme oly módon, hogy az online térben megjelenő jogellenes tartalmakat visszaszorítja és a közvetítő szolgáltatók felelősségét az ilyen tartalmakkal kapcsolatban a korábbihoz képest szigorúbban szabályozza.¹⁰⁶

3.2. A gyűlöletbeszéd fogalma a Meta értelmezésében

A dolgozat központi eleme, a gyűlöletbeszéd is beletartozik a Meta szabályozási környezetébe, méghozzá a Közösségi Alapelvek kifogásolható tartalmak között. A jelenség Meta szerinti fogalma a következő: „(...) a gyűlöletbeszéd közvetlenül támad embereket – tehát nem eszméket vagy intézményeket – általunk védett tulajdonságként meghatározott szempontok (faji hovatartozás, etnikai származás, nemzetiség, fogyatékoság, vallási hovatartozás, kaszt, nemi irányultság, nem, nemi identitás, illetve súlyos betegség) alapján.”¹⁰⁷ A fogalomban feltüntetett védett tulajdonságokon túlmenően említi még a szabály az életkort, amely valamely más, védett tulajdonsággal együtt való felmerülése esetében tartozik védelem alá.

A fogalomban meghatározott *támadásnak* minősül többek között az erőszakos vagy emberi mivolttól való megfosztásra irányuló beszéd, alacsonyabbrendűség hangsúlyozása, konkrét csoportok elleni támadás, megfélemlítés és kirekesztés. Emellett tiltottak a gyalázkodó és embereket a védett tulajdonságaik miatt támadó kifejezések használata.¹⁰⁸

A szabályozás kétféle gyűlöletbeszédet megvalósító tartalmat emel ki az előző fejezetben már ismertetett felosztás alkalmazásával, jelesen, hogy az adott tartalom nem engedélyezett (azaz objektíve tilalmazott), vagy pedig további kontextust igénylő. A nem engedélyezett tartalomnak

---

¹⁰⁵ Reagálás művelettel. <https://tinyurl.com/2u8asbpb> (Letöltés: 2024.08.07.).

¹⁰⁶ Lásd bővebben: DSA (1) - (4) preambulumbekendések.

¹⁰⁷ Gyűlöletbeszéd. <https://tinyurl.com/4rec5vak> (Letöltés: 2024.08.06.).

¹⁰⁸ Gyűlöletbeszéd. *i.m.*

három szintjét különbözteti meg a szolgáltató, annak súlyára tekintettel, így egyebek mellett nem engedélyezett a tartalom, amennyiben az olyan beszédet vagy képi anyagot tartalmaz, amely szeméthez, betegségekhez, alacsonyabbrendű fajokhoz hasonlítja a védett tulajdonsággal rendelkező személyeket.¹⁰⁹

A Meta saját szabályozásán túlmenően fontos kitérni a már említett DSA gyűlöletbeszédre vonatkozó szabályaira is. Az EU közelmúltban alkotott új rendeletének, a DSA-nak a preambuluma – az előző dokumentumokkal ellentétben – már *explicite* tartalmazza a gyűlöletbeszéd kifejezést¹¹⁰, külön kiemelve azt a többi véleménynyilvánítás szabadságát korlátozó tényező közül. A közösségi média felületekre történő regisztráció a platform felhasználási feltételeinek elfogadásához kötött, amely, mint általános szerződési feltétel határozza meg a jogviszony alapvető szabályait. Ezekre a szerződési feltételekre a DSA is külön szabályokat alkot, mely tekintetében meghatározza, hogy tartalmaznia kell a tartalommoderálásra vonatkozó alapvető rendelkezéseket is, így az eljárást, intézkedést, alkalmazható eszközöket, valamint a belső panaszkezelési rendszerre vonatkozó információkat mindezt egyszerű, felhasználóbarát és egyértelmű módon.¹¹¹ A szerződési feltételek tartalmi meghatározása mellett a 14. cikk kitér a tartalommoderálásra vonatkozó korlátozások alkalmazási módjaira is, így minden esetben kellő gondossággal, objektíven és arányosan kell, hogy ezek a szolgáltatók eljárjanak, figyelembe véve valamennyi fél jogait és jogos érdekeit.¹¹²

Az online térben megjelenő jogsértések csökkentése érdekében a DSA a szerződési feltételekre vonatkozó szabályok meghatározása mellett szól a kockázatcsökkentésről. Ez azt jelenti, hogy a szolgáltatóknak észszerű, arányos és hatékony kockázatcsökkentési intézkedéseket kell alkalmazniuk az egyes rendszerszintű kockázatok figyelembevételével.¹¹³ Ezek a rendelkezések nem elsősorban a megelőzésre, hanem sokkal inkább az utólagos (*ex post*) szabályozásra hagyatkoznak, hiszen felismerik a rendszerben megtalálható kockázatok létezését, viszont elégségesnek tartják azok utólagos csökkentését.¹¹⁴

---

¹⁰⁹Gyűlöletbeszéd. *i. m.*

¹¹⁰ DSA (12), (40), (62), (80), (87), (106) preambulumbekkezdések.

¹¹¹ DSA 14.cikk (1) bekezdés.

¹¹² DSA 14.cikk (4) bekezdés.

¹¹³ DSA 35.cikk (1) bekezdés.

¹¹⁴ NÉMETH Gábor Sándor: 35.cikk. *Kockázatcsökkentés*, In.: KOLTAY András – SZIKORA Tamás – LAPSÁNSZKY András – TÓTH András: *Nagykommentár a DSA rendelethez. Nagykommentár a digitális szolgáltatások egységes piacáról és a 2000/31/EK irányelv módosításáról szóló, az Európai Parlament és a Tanács 2022. október 19-i (EU) 2022/2065 rendelethez (digitális szolgáltatásokról szóló rendelet)*. Wolters Kluwer Hungary, 2024, Budapest, pp.134-135.

3.3. A Meta és az Ellenőrző Bizottság panaszkezelési eljárása és kialakított gyakorlata

A Meta felületein megjelenő tartalmakat többféleképpen ellenőrzik, ezzel szabályozva az egyén véleménynyilvánításhoz való jogának korlátait.¹¹⁵ Ezek a megoldások úgynevezett házon belüli panaszkezelési rendszerek (*internal complaint-handling system*)¹¹⁶, melyeken túl egyéb módon is szabályozható ezen alapjog. Ilyen például a bírósági út (polgári vagy büntetőjogi úton) vagy a DSA által biztosított egyéb lehetőségek¹¹⁷. Egyfelől gépi tanulással működő technológia és mesterséges intelligencia segítségével igyekeznek kiszűrni a szabályzatokkal ellentétes tartalmakat.¹¹⁸ A technológia alkalmazása – habár nagyon kézenfekvő és kényelmes megoldásnak bizonyulna – a szabályellenes tartalmak kiszűrése vonatkozásában sok esetben akadályokba ütközik. Ilyen akadályt jelent például – az e dolgozat központi témáját alkotó – gyűlöletbeszéd felismerése is, melynek hatékony kiszűrése érdekében az elmúlt években számos fejlesztést eszközöltek a Meta által használt mesterséges intelligencia vonatkozásában.¹¹⁹ Emellett a szolgáltató lehetőséget biztosít arra, hogy a felhasználó jelentse a tartalmat, amennyiben úgy ítéli meg, hogy az a platform valamely szabályát – vagy akár ezen szabálysértésen keresztül az ő jogait – megsérti.¹²⁰

Legyen szó akár a technológia által észlelt, akár valamely felhasználó által bejelentett szabályellenes tartalom vagy fiók korlátozásáról, letiltásáról vagy visszaélésszerű bejelentésről a Meta az esetek többségében lehetőséget biztosít arra, hogy a meghozott döntést felülvizsgálják.¹²¹ A felülvizsgálat eredményeként vagy helyben hagyják az eredeti döntést, azaz a korlátozást, tiltást nem oldják fel, vagy pedig korrigálják azt és visszaállítják a tartalmat. Amennyiben a felhasználó ezzel a döntéssel sem ért egyet, úgy lehetősége van az Ellenőrző Bizottsághoz fordulni az ügyben.

---

¹¹⁵ NAGY: *i.m.* p.115.

¹¹⁶ DSA 20. cikk.

¹¹⁷ Ide tartozik egyebek mellett a platformok indokolási kötelezettsége, amely a felhasználók hatékony jogorvoslatához való jogát segíti elő, emellett a belső panaszkezelési mechanizmus, amely többletkötelezettséget jelent a közvetítő szolgáltatók vonatkozásában. Lásd bővebben: GYETVÁN Dorina: A Digital Services Act és a Facebook Oversight Board szerepe a jogorvoslat biztosításában a közösségi média vonatkozásában. *In Medias Res*, 2023/3.

¹¹⁸ Hogyan működik az ellenőrzési technológia? <https://tinyurl.com/5n7sd4m4> (Letöltés: 2024.08.07.).

¹¹⁹ AI advances to better detect hate speech. <https://tinyurl.com/yuk2tbv2> (Letöltés: 2024.08.07.).

¹²⁰ Bejelentés. <https://tinyurl.com/2hahfsat> (Letöltés: 2024.08.07.).

¹²¹ Panaszkezelési folyamat. <https://tinyurl.com/49fyd3ay> (Letöltés: 2024.08.07.).

A Meta az algoritmus, illetve a moderátori döntés ellen biztosít jogorvoslati – egyfajta fellebbezési – lehetőséget. A mesterséges intelligenciával működő automatikus döntéshozatalra programozott rendszer jelentős háttérője, hogy mérlegelési képességgel nem rendelkezik,¹²² ennek a problémának a kiküszöbölésére jött létre fellebbezési szervként az Ellenőrző Bizottság. Az Ellenőrző Bizottság szolgáltatása a Meta által biztosított jogorvoslati lehetőségek kimerítésével vehető igénybe,¹²³ hasonlóképpen, mint az Alkotmánybírósághoz benyújtható alkotmányjogi panasz.¹²⁴ A Bizottság 21 tagjait 3 évre választják, mely mandátum a megbízatás lejártá után megújítható, a tagok tehát újraválaszthatók.¹²⁵ Döntéseiben megjelenik a precedensjog és a kötőerő, mely szerint a későbbi döntésekhez alapul szolgálhatnak a korábbi döntések, valamint a döntés köti a feleket és kikényszeríthető a Meta belső eszközeivel,¹²⁶ kivéve, amennyiben a kikényszerítés a jogba ütközne. Konkrét ügyekben hozott döntések mellett ajánlásokat, útmutatókat is kiad, mely mind a felhasználók mind pedig a Meta számára iránymutatásként szolgál *soft law* jelleggel.¹²⁷

Az Ellenőrző Bizottsághoz, mind a felhasználó mind a Meta terjeszthet fel ügyeket, melyek befogadásáról a Bizottság maga dönthet. Amennyiben az ügy kiválasztásra került, a testület feladata, hogy megvizsgálja a Meta döntésének helyességét a tartalom moderálásával kapcsolatban. Ennek alapja a Közösségi Alapelvekben tett vállalások, a Meta értékei, valamint az emberi jogi vállalások.¹²⁸ Érdekes, hogy a Testület nem említi itt az adott ország jogát, amely azonban a Közösségi Elvek részét képezi. Ez konfliktusokhoz is vezethet a döntéshozatalban, ugyanis nincs tisztázva, hogy a Közösségi Alapelvek szerinti vállalt értékek és az adott ország jogának ütközése esetén melyik élvez primátust.

Az Ellenőrző Bizottság döntései között meg tudunk különböztetni három típust, melyek közül mindhárom kötelező erejű döntéssel egyenértékű: Standard (normál eljárás), Summary (átfogó eljárás) és Expedited (gyorsított eljárás). A normál eljáráshoz képest a gyorsított eljárás abban sajátos, hogy az eset körülményei kivételes döntéshozatalt igényelnek annak való életben való következményei miatt (például: választási kampányoknál). Az átfogó eljárás a normáltól

---

¹²² NAGY: *i.m.* p.127.

¹²³ Oversight Board: Our work. <https://tinyurl.com/mry3jvfs> (Letöltés: 2024.08.07.).

¹²⁴ Az alkotmánybíróságról szóló 2011.évi CLII. törvény (Abtv.) 26. §.

¹²⁵ Lásd bővebben: KLONICK, Kate: The Facebook Oversight Board: Creating an Independent Institution to Adjudicate Online Free Expression. *Yale Law Journal*, 2020, Vol. 129.

¹²⁶ MAGONY: *i.m.* p.6., LENDVAI Gergely Ferenc: A Facebook Ellenőrző Bizottság működése és bíraskodása a gyűlöletbeszéd kontextusában. *In Medias Res*, 2024/1. p.128.

¹²⁷ How we do our work. <https://tinyurl.com/44vaun9k> (Letöltés: 2024.08.07.).

¹²⁸ How we do our work. <https://tinyurl.com/44vaun9k> (Letöltés: 2024.08.07.).

csupán mélységében tér el, ennél az eljárási típusnál ugyanis az eredeti döntés is megvizsgálásra kerül abban az esetben, amikor a Meta a korábbi döntését maga változtatja meg.¹²⁹ A testület a döntés és ajánlás megfogalmazását követően ezeknek eredményét nyilvánosságra teszi, azonban ennél részletesebb eljárásrend nem található a Bizottság működésével és munkájával kapcsolatban.

A Meta által biztosított belső jogorvoslat, valamint az Ellenőrző Bizottság által biztosított külső jogorvoslat mellett röviden szót kell ejteni az egyéb lehetőségekről is. Ezeken belül elsőként kiemeljük a korábban már említett DSA által nyújtott jogorvoslati lehetőségeket. A DSA szabályozásának újítása abban áll, hogy szigorítja a tartalom korlátozásának szabályait és kifejezetten súlyos szankciók alkalmazását rendeli alkalmazni jogsértés esetén a közösségi média oldalakkal szemben.¹³⁰ Természetesen ezen szankciók mellett is igénybe vehető a „klasszikus” bírói út, így mennyiben a tartalom jogsértő volta társadalomra veszélyes, úgy büntetőeljárás kezdeményezhető, emellett a személyiségi jogok megsértése esetén pedig akár polgári bíróság előtt sérelemdíj, valamint a Polgári Törvénykönyvben foglalt felróhatóságtól független szankciók alkalmazása is kérhető.¹³¹

Ahogy a fentiek is bemutatták, a Meta a több mint 3,27 milliárd felhasználójával¹³² jelentős számú „állampolgárral” rendelkezik, akik felett a Közösségi Alapelvek, avagy a Meta „alkotmánya” alapján egyfajta közhatalmat gyakorolhat. Ezen sajátos alternatív jogrendben a valós állami felépítéshez hasonlít, azonban kevesebb demokratikus garanciával. A belső jogorvoslati eljárás és a fellebbviteli lehetőségek a Meta-n belül a jogorvoslathoz való és a tisztességes eljáráshoz való alapjogokra hasonlítanak, amely a bíróság többszintű rendszerét szerette volna tükrözni. Azonban a Meta eljárásából a jogállamisághoz elengedhetetlen jogbiztonság, kiszámíthatóság, törvény előtti egyenlőség, visszaható hatály tilalma és más garanciális szabályok hiányoznak.

Az Ellenőrző Bizottság, mint a rendes eljáráson kívüli, rendkívüli felülvizsgálatot biztosító szerv, az Alkotmánybírósághoz hasonlóan kötelező erejű döntéseket hoz, melyek a „jogalkotó” szerepében levő Meta-t valamint a panaszos felhasználót kötik és megalapozhatnak jövőbeni döntéseket. Az Ellenőrző Bizottság azonban nem rendelkezik olyan egyértelmű eljárásrenddel

---

¹²⁹ Case decisions and policy advisory opinions. <https://tinyurl.com/2xjnp7hu> (Letöltés: 2024.08.07.).

¹³⁰ Lásd bővebben: DSA 52. cikk.

¹³¹ A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény 2:51-52. §.

¹³² Statista. 2024. <https://tinyurl.com/5fbpu4e6> (Letöltés: 2024.08.28.).

mint az alkotmánybíróságok és tagjainak megválasztása során sem egy népképviselői szerv, hanem maga a „jogalkotó” és „kormány” szerepét egyszerre betöltő Meta választ. Ez tovább gyengíti a testület függetlenségét és demokratikus működésének látszatát. A hatalmi ágak elválasztása sem érvényesül, mint demokratikus alapelv, ugyanis a szerv kormánya, a Meta vezetősége egyben betölti a végrehajtó, mint kormányos, az igazságszolgáltatás, mint belső eljáró szerv a bejelentéseknél, valamint a jogalkotás, mint a Közöségi Alapelvek megalkotójának szerepét egyaránt.

A tisztességes eljáráshoz való jog, az érdemi indokoláshoz való jog és a törvény előtti egyenlőség is sérül. Erre kitűnő példa, hogy az Ellenőrző Bizottság az ügyek közül válogathat, és csupán a saját érdekében álló ügyeket válogatja ki, nem minden ügygel foglalkozik és nincs is erre semmiféle kötelezettsége. Továbbá, a Meta a moderálás során csupán a Közöségi Alapelvek megsértésére hivatkozik, részletes indokolást már nem ad a felhasználó részére.

A fent bemutatott érvek is azt igazolják, hogy az eredetileg polgári jogi jellegű szerződéses viszony egy vállalat és egy személy között a platform népszerűségének növekedésével önkényesen közjogiasodott és a mellérendelt kapcsolat az állam és a személyek közötti viszonyhoz hasonló alá-fölérendeltségi rendszerre változott, azonban annak alkotmányos garanciáit csak részben átvéve. A Meta ezzel vált egyfajta állammá az államokban, vagy akár az államok felett is, ugyanis Közöségi Alapelveivel a saját definícióit és „játékszabályait” alkothatja meg. Mindezeket figyelembe véve tartottuk fontosnak részletesen bemutatni a Meta gyakorlatát és empirikus kutatásunkon keresztül vizsgálni az átlagos felhasználó „jogtudatosságát”.

4. A felhasználói tudatosság vizsgálata gyűlöletbeszéd esetén a Meta-n

Ebben a fejezetben kerül bemutatásra az empirikus kutatás alapjaként szolgáló adatok gyűjtésének módszertana. Továbbá itt kerül sor a dolgozat alapját képező két hipotézis felállítására és a kérdőív alapját képező esetjog bemutatására.

4.1. Módszertan

Kutatásunk célja, hogy a gyűlöletbeszéd felismerésének képességét és a Meta szankciórendszerének ismeretét vizsgáljuk a Meta felhasználók körében. Magyarországon több

mint 7.1 millió felhasználója volt a Facebooknak (a Meta legnépszerűbb platformjának) 2024 júniusában¹³³. A Meta lefedi az ország lakosságának jelentős többségét, így felhasználó körében a fogyasztói viselkedések vizsgálata a lakosság jelentős részére vonatkoztatható. A Statista¹³⁴ felmérése alapján 2024 júniusában a Facebook felhasználóinak csaknem 40%-a 18-34 éves kor között helyezkedik el Magyarországon. Mivel Meta platformokon fiókot 13 éves kortól lehet már regisztrálni, így a kutatásunkban a 14-34 éves korosztályt vizsgáltuk, ezzel ugyanis a fiatal generáció Meta (különösen Facebook és Instagram) használata során tanúsított tudatosságát vizsgáljuk.

Az adatgyűjtés kérdőív formájában került megtervezésre, mivel a kérdések olvasásértést és feltétlenül őszinte válaszadást igényelnek, így egy interjú vagy fókuszcsoport használatát nem tartottuk célszerűnek. A Microsoft Forms – egyszerű és anonimizált – kérdőív használata lehetővé tette továbbá, hogy nagyobb számú válaszadót érhessünk el, így még reprezentatívabbá téve kutatásunkat. Az adatgyűjtési időszak: 2024. szeptember 23-tól 2024. október 18-ig. A kutatás eredményessége 250 kitöltő felett kerül értelmezésre, mivel így tartjuk kellően nagyoknak a mintát a következtetések levonásához. Az adatelemzés során az Microsoft Excel *Data Analysis* szoftver-bővítmény került használatra. Az adatgyűjtés során a magyar nyelven beszélő Facebook, illetve Instagram felhasználókat céloztuk meg, mivel a kutatás során a magyar lakosság szokásait szeretnénk feltárni. Elsősorban ezeken platformokon került a kérdőív népszerűsítésre.

4.2. Hipotézisek

A kérdőív segítségével két kérdésre keressük a választ, mellyel tisztább képet szeretnénk kapni a Meta fogyasztók felhasználói tudatosságáról. A következő két kérdésre keresi választ a kérdőívünk:

A. Felismerik a fiatal felhasználók a gyűlöletbeszédet a platformon?

B. Amennyiben egy posztot a Közösségi Alapelvekbe ütköző gyűlöletbeszédként azonosítanak, hogyan szankcionálnák a Meta-hoz képest?

A hipotézisek felállításánál a rendelkezésre álló irodalom elemzése is figyelembevételre került.

---

¹³³ Statista. 2024. <https://tinyurl.com/5fbpu4e6> (Letöltés: 2024.08.28.).

¹³⁴ Share of Facebook users in Hungary in July 2024, by age. <https://tinyurl.com/5ak4xyt7> (Letöltés: 2024.09.04.).

Null Hipotézisek:

H0A. A magyar fiatal Facebook felhasználók nem ismerik fel a gyűlöletbeszédet tartalmazó posztokat.

H0B. A magyar fogyasztók helyesen (a Meta döntésének megfelelően) szankcionálnák a gyűlöletbeszédet tartalmazó posztokat a Meta-hoz képest.

Amennyiben a null hipotézisek elutasításra kerülnek, statisztikailag szignifikáns eredményt kapunk. A vizsgálódás során a társadalomtudományokban leggyakrabban használt 5%-os szignifikancia érték ($\alpha=0.05$) kerül alkalmazásra.¹³⁵ Amennyiben a tesztek során kapott egyes p-értékek kisebbek lesznek ennél az α -nál, úgy a null hipotézis elutasításra kerül és statisztikailag szignifikáns eredményt kapunk. Az adatsor ordinális skálákat (azaz rangskálákat) tartalmaz, így a normál eloszlás vizsgálata nem lehetséges.¹³⁶ Az elemszám nagyságára tekintettel azonban a t-próba független mintás változata is használható, így ezen tesztet alapul véve az egymintás variánsát és a leíró statisztika különböző mutatóit vettük alapul.

4.3. A kérdőív alapjául felhasznált Meta esetjog

Láthatjuk, hogy a közösségi média oldalak – ezen belül is a jelen dolgozat középpontjában álló Meta, mint szolgáltató – kialakított egy olyan sajátos „jogrendszert”, amelynek be nem tartása esetében a felhasználókkal szemben különféle jogkövetkezményeket alkalmazhatnak. A jogkövetkezményekkel szemben – ahogyan az egy jogállamban is elvárás – van lehetőség jogorvoslathoz hasonló eszközök igénybevételére. Ahogyan korábban bemutattuk ez egy két részből álló jogorvoslatot jelent: egyfelől egy belső jogorvoslat, másfelől pedig egy végső, külső jogorvoslat áll a felhasználó rendelkezésére, amennyiben nem ért egyet a szolgáltató által alkalmazott jogkövetkezményekkel.

A kutatásunk szempontjából a végső jogorvoslat során alkalmazott döntések relevánsak, hiszen ezek olyan gyakran előforduló esetekre alkotnak precedenst, amelyek később kötik a Meta belső jogorvoslatát végző csoportok döntéseit. Kutatásunk során a legtipikusabban előforduló esetekhez hasonló ügyeket és azokhoz kapcsolódó kérdéseket foglalmaztunk meg a válaszadók részére. A kérdések alapjául szolgáló ügyek – némi átalakítással – az Ellenőrző Bizottság elé is

---

¹³⁵ D O’GORMAN, Kevin, - MACINTOSH, Robert: *Research Methods for Business and Management: A Guide to Writing your Dissertation*. Oxford: Goodfellow Publishers, Limited, 2014. p.179.

¹³⁶ CSÍKOS Csaba: Nem-paraméteres statisztikai módszerek alkalmazási lehetőségei a pedagógia kutatásban. *Iskolakultúra*, 1992/2., szám, p.115.

kerültek és arról a Bizottság döntést hozott. Kérdőíves kutatásunkban az alábbi ügyeket használtuk fel:

1. Afroamerikaiakkal kapcsolatos negatív sztereotípiákról szóló döntés¹³⁷

Az első ügy alapjául három olyan - döntően számítógéppel generált - Facebookon megosztott kép szolgált, amelyek célja az volt, hogy tükrözzék az afroamerikai közösséggel kapcsolatos negatív sztereotípiákat, így például az afroamerikai családokban az apa hiányát, a tulajdon elleni bűncselekmények elkövetését, valamint a segélyek igénybevételét.

Az ügyben a Meta ezeket a képeket a jelentések és a Közösségi Alapelvek, ezen belül is a gyűlöletbeszéddel kapcsolatos közösségi alapelvek megsértése ellenére nem távolította el, így a felhasználók az Ellenőrző Bizottsághoz fordultak. Az Ellenőrző Bizottság felhívta a Meta figyelmét a posztok Alapelv sértő jellegére, azaz, hogy a szabályok szerint tilos az olyan dehumanizáló beszéd, amellyel egyes személyeket, csoportokat vesznek célba, s melyek a célcsoport alacsonyabb-rendűségét tükrözik, valamint bűnözőkhöz hasonlítják őket. Az Ellenőrző Bizottság az ügygel kapcsolatos hivatalos döntését 2024 áprilisában publikálta, ahol kiemelték, hogy az ügy jelentősége abban áll, hogy a posztok közül kettőt nagyszámú felhasználó látott, amelyek negatívan érinthetik a célcsoport tagjait, valamint a velük szembeni diszkriminációt növelhetik.

Az esetek többségében törekedtünk arra, hogy azokat a lényegi tartalmuk megtartása mellett a magyar társadalom sajátosságaira szabjuk. Ennek okán az 1. és 2.számú kérdések esetében, habár az Ellenőrző Bizottság elé került tartalomban az afroamerikaiakkal szembeni diszkrimináció és előítéletek álltak a középpontban, figyelemmel a romáknak a magyar társadalomban való sajátos helyzetére, valamint az irányukban tanúsított hátrányos megkülönböztetésekre, gyűlölet bűncselekményekre¹³⁸, indokoltnak tartottuk az esetet ennek mentén átalakítva beépíteni a kérdőívbe.

---

¹³⁷ Negative Stereotypes of African Americans. <https://tinyurl.com/2pubkwpf> (Letöltés: 2024.08.30.).

¹³⁸ Lásd bővebben: FEISCHMIDT Margit – SZOMBATI Kristóf: Cigányellenesség és szélsőjobboldali politika a magyar társadalomban: Gyöngyöspata és a hozzá vezető út. *Esély: Társadalom és szociálpolitikai folyóirat*. 24. évf., 1.szám, Budapest, 2013.

2. Gyűlöletkeltő mém¹³⁹-videómontázsról szóló döntés¹⁴⁰

A második – a kutatás alapjául is szolgáló – esetben a felhasználók amiatt fordultak az Ellenőrző Bizottsághoz, mert a Facebook elmulasztotta eltávolítani azt a nagyjából három perces mém-videómontázst, amelyben többek között antiszemita megnyilvánulások, afroamerikaiakkal szembeni diszkrimináció, náci hadsereggel kapcsolatos szimpatizálás, valamint LMBTQIA+¹⁴¹ ellenes tartalom is megjelent. Az Ellenőrző Bizottság a montázs Alapelv sértő jellegére felhívta a Facebook figyelmét, így a tartalom eltávolításra került.

A montázs több szempontból is megsértette a Közösségi Alapelvek szabályait, így egyebek mellett dehumanizáló módon ábrázolta az afroamerikaiakat, káros sztereotípiákat fogalmazott meg az egyes csoportokról, valamint szitokszavakat használt ezekre a csoportokra. Az ügy tekintetében az Ellenőrző Bizottság rámutatott arra, hogy a Meta több korábbi esetben is nem megfelelően alkalmazta a Közösségi Alapelvek szabályait a tartalmak felülvizsgálatakor.

3. Holokauszt tagadásról szóló döntés¹⁴²

A következő esetben egy az Instagramon megjelenő posztot mulasztott el eltávolítani a szolgáltató annak ellenére, hogy többen jelentették annak Közösségi Alapelvekbe való ütközését. A poszt lényegében megkérdőjelezte a Holokauszt eseményeit, többek között a kivégzett zsidók számát, valamint a haláltáborokban található krematóriumok tényleges használatát. A posztot a Meta nem távolította el többszöri jelentés ellenére sem, amelyet azzal magyaráztak, hogy a COVID-19 járvány¹⁴³ miatt az algoritmus automatizmusa a pandémiával kapcsolatos hírekre és tartalmakra volt beállítva, így több alkalommal zárta le az ügyet. Ezen kívül az emberi ellenőrző csoportok sem találták jogsértőnek a tartalmat. Miután a Meta 2023-ban bejelentette, hogy nem tűri meg továbbiakban a Holokauszt tagadással kapcsolatos

---

¹³⁹Mém (angolul: meme): egy humoros tartalmat hordozó kép, videó vagy szöveg, amely széles körben terjed leggyakrabban a közösségi média oldalakon. Lásd bővebben: What is a Meme? <https://tinyurl.com/yc35en75> (Letöltés: 2024.08.30.).

¹⁴⁰Hateful Memes Video Montage. <https://tinyurl.com/a7vn6pv4> (Letöltés: 2024.08.30.).

¹⁴¹LGBTQIA+ (magyarul: LMBTQIA+): olyan rövidítés, amely több olyan nemi és szexuális identitást foglal magába, amelyek gyakran a társadalom peremére szorulnak. Lásd bővebben: LGBTQIA+ 101. <https://tinyurl.com/4re2kvbm> (Letöltés: 2024.08.30.).

¹⁴²Holocaust Denial. <https://tinyurl.com/3h7nntx4> (Letöltés: 2024.08.30.).

¹⁴³COVID-19 világjárvány (pandémia): A koronavírus (rövidítve: COVID-19) világjárvány egy akut, légzőszervi megbetegedés, amely 2019-ben tört ki. Lásd bővebben: Coronavirus disease (COVID-19) pandemic. <https://tinyurl.com/4uf98vk6> (Letöltés: 2024.08.30.).

tartalmakat, egy felhasználó ismét jelentette a posztot, amelyet az előbb említett COVID-19-re beállított algoritmus ismét lezárt.

Az Ellenőrző Bizottság egyfelől döntött a tartalom eltávolításáról, másfelől pedig ajánlásokat fogalmazott meg a Meta részére. Ezek az ajánlások egyfelől a Holokauszt tagadással kapcsolatos tartalmak hatékonyabb szűrésére, másfelől annak megerősítésére irányultak, hogy a COVID-19 járvánnyal kapcsolatos automatizmust megszüntette-e.

4. Transz személyeket célzó lengyel posztról szóló döntés¹⁴⁴

A következő döntés alapjául egy 2023-ban Lengyelországban közzétett poszt szolgált, amellyel a felhasználó egyfelől a gyűlöletbeszéddel összefüggő, másfelől pedig az öngyilkosság és önkárosításról szóló közösségi normákat sértette meg. A posztban több alkalommal utalt arra, hogy a transz embereknek öngyilkosságot kellene elkövetniük, s a jelentések ellenére a Meta elmulasztotta eltávolítani ezt a posztot. Ezt követően három felhasználó fordult az Ellenőrző Bizottsághoz.

A Bizottság megállapította, hogy a gyűlöletbeszéd Közösségi Alapelvébe ütközik az a tartalom is, amely erőszakos beszédet, így többek között öngyilkosságra való buzdítást, felhívást tartalmaz. A Meta a döntését azzal indokolta, hogy az ellenőrzést végző emberi csoportok eljárása teljes egészében megfelelt a belső eljárási szabályoknak, amely arra engedte következtetni a Bizottságot, hogy a belső szabályzat nem megfelelően kezeli az egyes szöveges és képi tartalmak egymáshoz való viszonyát. A Bizottság végül hatályon kívül helyezte a Meta döntését és eltávolította a posztot.

5. Egy nővel szembeni dehumanizáló beszédről szóló döntés¹⁴⁵

Az utolsó, kutatásban felhasznált ügy középpontjában egy felhasználó által egy nőről készített kép áll, amely kép leírásában a nőre úgy hivatkozik, mint „használt teherautóra”, és ehhez kapcsolódva a felhasználó több offenzív jelzőt is alkalmazott. Emellett a leírásban kiemelte azt is, hogy a nő az „egész városban meg volt hirdetve”, azaz számos társskereső weboldalon volt megtalálható. Több, mint kétmillió felhasználóhoz jutott el ez a tartalom és ebből több, mint 500-an jelentették is a Facebooknál, ám a szolgáltató a posztot nem távolította el. A posztot a

---

¹⁴⁴ Post in Polish Targeting Trans People. <https://tinyurl.com/3caer3u> (Letöltés: 2024.09.01.).

¹⁴⁵ Dehumanizing speech against a woman. <https://tinyurl.com/y28wsm9f> (Letöltés: 2024.09.01.).

Meta döntése előtt a készítője átalakította oly módon, hogy egy hányást imitáló emoji¹⁴⁶ helyezte a nő arca helyére és a leírásban is megváltoztatta a posztot annyiban, hogy azért rejtette el a nő személyazonosságát, hogy elmondhassa, hogy ez a „szemétkupac” az övé volt.

Az Ellenőrző Bizottság mind az eredeti, mind pedig a megváltoztatott posztot is megvizsgálta és megállapította, hogy a zaklatással kapcsolatos szabályzatába ütközik, így hatályon kívül helyezte a Meta döntését és eltávolította a posztot.

4.4. Kérdőív

A kérdőív a fent bemutatott kutatási kérdések megválaszolására, a két hipotézis tesztelésére készült. A kitöltők a filter kérdéseket látták először, ezzel megsűrve, hogy valóban az általunk vizsgált csoportba tartoznak-e. Azután az öt jogeset került bemutatásra az előző fejezetben foglaltak szerint, ahol a kitöltők két kérdést láthattak. Az öt jogesetet a megadott már létező esetek alapján úgy alakítottuk át, hogy a magyar felhasználók számára objektívebben értékelhető legyen a kérdés és az eset tartalma. Az egyik, hogy gyűlöletbeszédként értékelik-e a megadott jogesetet az elolvasás után, a másik pedig, hogy milyen szankciót szabnának ki, ha ők lennének a Meta helyében. Ezzel mutatjuk be a kutatásunknál, hogy a felhasználók mennyire ismerik a Közösségi Alapelveket, és mennyire világosak ezek egy átlag fogyasztó számára. A dolgozat végén ehhez kapcsolódó, *de lege ferenda* is megfogalmazásra kerül.

A kérdőív kitöltése átlagosan 4-5 percet vett igénybe a kitöltők számára. A kezdő szűrőkérdések után került bemutatásra az öt jogeset és az egyesével hozzájuk kapcsolt két-két kérdés. A kérdőívhez egy adatkezelési nyilatkozat is tartozott, melyet a kitöltők a kitöltéssel elfogadtak.¹⁴⁷

4.5. Adatleírás

A fent említett kitöltési időszakban 303 érvényes kitöltés érkezett a magyar fiatal felhasználóktól. A kitöltésekből két fő úgy nyilatkozott, hogy ő egy Meta platformot sem használ.¹⁴⁸ Ennek értelmében, az ő válaszaik nem kerültek kiértékelésre, az adathalmazból törlésre kerültek, mivel a kutatási célcsoportnak nem részei és torzítanák az eredményt. A fennmaradó 301 kitöltött kérdőív szolgál tehát kutatásunk alapjául. A mintaelemszám kellően

---

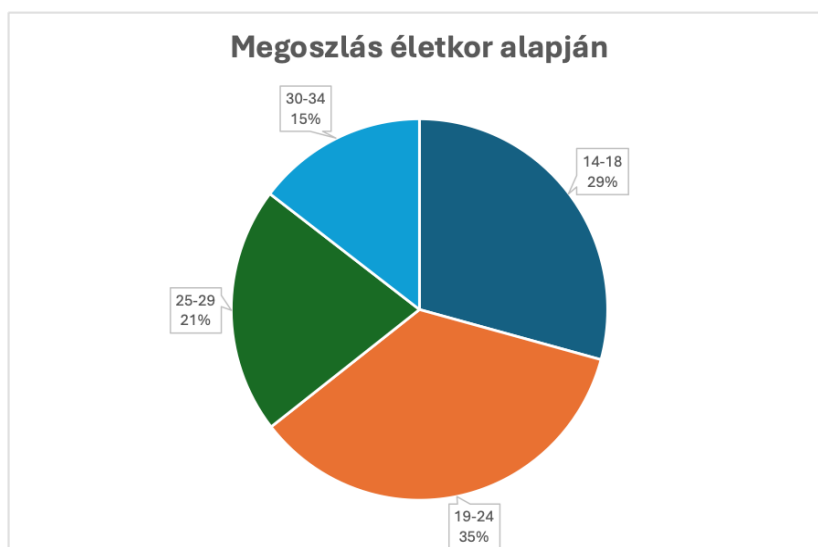
¹⁴⁶ Emoji: közösségi média oldalakon széles körben használt és alkalmazott digitális piktogram. Lásd bővebben: Emoji. <https://tinyurl.com/4pjj7h2> (Letöltés: 2024.09.01.).

¹⁴⁷ A kérdőív felépítése, tartalma és a hozzá tartozó adatkezelési nyilatkozat a dolgozat mellékletében található (1.számú melléklet).

¹⁴⁸ 2. sz. melléklet 1. táblázat.

nagy mérete és az kitöltők sokszínűsége megengedi, hogy a mintaelemzésnél ezen korosztályra vonatkozóan széleskörű következtetéseket vonjunk le.

Életkor szerint a válaszadók megoszlása sokrétűnek mondható. A négy életkori sáv mindegyikében magasabb mint 15%-os a reprezentáltság.¹⁴⁹ A 14-18 éves korosztály 29%-át, a 19-24 évesek 35%-át, a 25-29 életkorsáv 21%-ot, míg a 30-34 évesek 15%-át tették ki a válaszadóknak, ezzel is erősítve a fiatal korosztályra helyezett fókuszot.

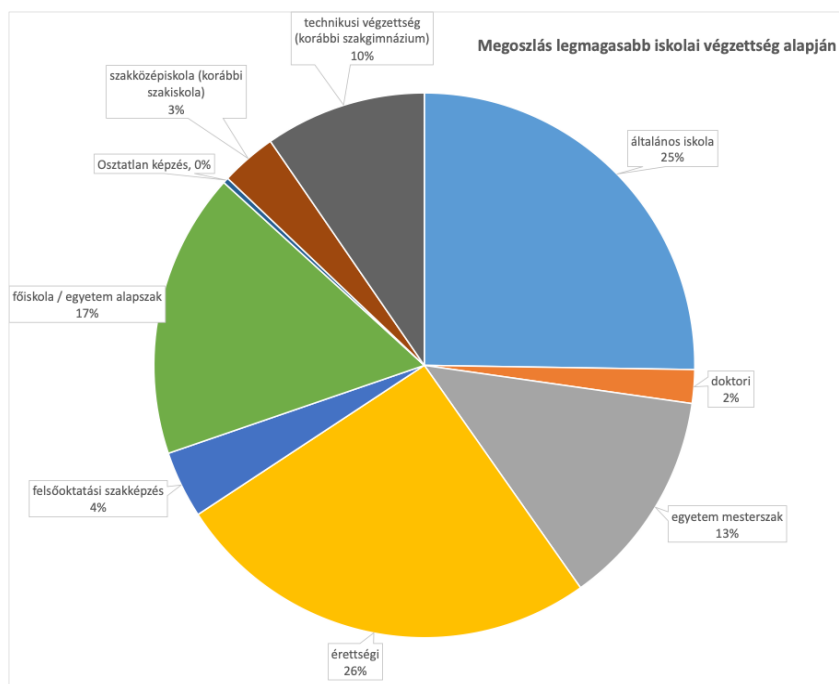

1.ábra: Kitöltők életkori megoszlása

Iskolai végzettség tekintetében a válaszadók 51%-a általános iskolai végzettséggel vagy érettséggel rendelkezett, ami a kitöltők életkorából adódóan átlagosnak mondható. Legmagasabb iskolai végzettséget tekintve – ahogy a diagram is mutatja – szintén megosztott képet kaphatunk, így az eredmény reprezentatívabban tükrözheti a megadott korosztály szélesebb rétegeinek tudatosságát.¹⁵⁰

¹⁴⁹ 2. sz. melléklet 2. táblázat.

¹⁵⁰ 2. sz. melléklet 3. táblázat.

2.ábra: Kitöltők legmagasabb iskolai végzettség szerinti megoszlása

Az esetek előtti „filterkérdések” közül az egyik a gyűlöletbeszéd fogalmának helyes meghatározására kérte a kitöltőket, melynél öt válaszlehetőség között több megoldást is megjelölhettek. A válaszadást példák segítségével is egyértelműbbé, könnyebbé szeretnénk volna tenni. A két helyes megoldás közül a kitöltők 37,5%-a talált el legalább egyet helyesen. Ebből teljesen jó választ, azaz a két helyes választ, csupán 48 személy, a válaszadók kevesebb mint 16%-a adott. Ebből kirajzolódott, hogy a felhasználók csupán csekély arányban ismerik fel a gyűlöletbeszéd fogalmi és tartalmi elemeit.¹⁵¹ Ezen feltevés a jogirodalom alapján felállított null hipotéziseket látszik igazolni, azonban a végkövetkeztetés levonására csak az esetekre adott válaszok statisztikai megvizsgálása után kerülhet sor.

¹⁵¹ 2. sz. melléklet 4. táblázat.

5. Kutatási eredmények

A kérdőív-eredmények értékelése két lépésben zajlott a két null hipotézisnek megfelelően. Először megvizsgáltuk, hogy a kitöltők felismerik-e a gyűlöletbeszédet, azt követően pedig a szankciót alkalmazásának szigorúságát vizsgáltuk az eredményeknek megfelelően.

5.1. A magyar fiatal Facebook felhasználók nem ismerik fel a gyűlöletbeszédet tartalmazó posztokat.

A felismerés tesztelése során az ordinális „igen-nem” adatokból egy gyakorisági táblázatot készítettünk összegyűjtve a helyes válaszok számát. Ezt követően egy speciális egymintás t-próbát használtunk, hogy megnézzük, a kitöltők statisztikailag szignifikánsan fel tudják-e ismerni a gyűlöletbeszédet.¹⁵²

A t-próba két hipotetikus átlag-értékre is tesztelésre került, hogy jobban behatárolhassuk a helyes válaszok szignifikanciáját. Az első variációban azt vizsgáltuk, hogy a válaszadók több mint fele (151 ember) jól válaszol-e az egyes kérdésekre. Ez alapján statisztikailag szignifikáns eredményt (p -érték = 0.031)¹⁵³ kaptunk, és a null hipotézis elutasításra kerülhetett. A válaszadók több mint fele tehát felismeri a gyűlöletbeszédet a megadott esetekben. A másik változatban azt néztük meg hogy a válaszadók több mint 75%-a (226 ember) helyesen válaszol-e a feltett kérdésekre. Itt már nem kaptunk statisztikailag szignifikáns eredményt (p -érték = 0,338)¹⁵⁴ az egyoldali t-próbánál, így nem állapítható meg statisztikailag szignifikánsan, hogy a kitöltők több mint kétharmada helyesen ismerné fel a gyűlöletbeszédet tartalmazó eseteket.

Megállapítható, hogy az előzetes „filterkérdések”-hez képest a gyakorlati példákban a felhasználók könnyebben felismerték a gyűlöletbeszédet. Így okkal feltételezhető, hogy a fiatal felhasználók fogalmilag nem ismerik fel a gyűlöletbeszédet és annak fontos elemeit. Nem tudatosak a gyűlöletbeszéd kapcsán, annak lényegét inkább általános megérzés alapján próbálják az esetekből leszűrni, azonban tudatos jogkövetés és jogtudatosság nem figyelhető meg.

---

¹⁵² Az eredmények gyakoriságát az egyes esetekben a 2. sz. melléklet 5. táblázata mutatja.

¹⁵³ 2. sz. melléklet 7. táblázat.

¹⁵⁴ 2. sz. melléklet 6. táblázat.

5.2. A magyar fogyasztók helyesen (a Meta döntésének megfelelően) szankcionálnák a gyűlöletbeszédet tartalmazó posztokat a Meta-hoz képest.

Az első hipotézis vizsgálatához hasonlóan ebben az esetben is *Pivot* táblázatok segítségével gyakorisági táblázatokat állítottunk össze, hogy megvizsgáljuk, mely esetben hány kitöltő adott helyes választ. A hat lehetőség közül¹⁵⁵ minden esetben egy helyes válasz volt, ennek megfelelően a „poszt törlése” volt mindegyik esetben a Meta által alkalmazott szankció, ahogy azt a fent bemutatott esetek is bemutatták.¹⁵⁶ Azon kérdésre kerestük a választ, hogy a kitöltők a Meta-hoz hasonló döntést hoztak volna-e az adott helyzetben és esetben.

A speciális egymintás t-próbát Excelben a független mintás t-próba módszerére alapozva készítettünk el, az 5%-os *alpha* szinttel vizsgálódva. Az hipotetikus átlag vizsgálja, hogy a válaszadók több mint fele (151 kitöltő) helyes választ adott-e a kérdésre. A kétoldali egymintás t-próba eredménye alapján a null hipotézis elutasításra került, mivel a p érték 5% alatti érték ($p = 0,010414\%$).¹⁵⁷ Ez alapján megállapítható, hogy a kitöltők nem helyesen, azaz nem a Meta döntésének megfelelően állapítják meg a gyűlöletbeszéd szankcióját az oldalon.

Ezen eredmény ismeretében megvizsgáltuk, hogy a válaszadók szigorúbb „jogkövetkezményeket” szabnának-e ki a Meta-nál vagy enyhébbeket. Ez alapján azt az eredményt kaptuk, hogy nem bizonyítható statisztikailag szignifikánsan ($p\text{-érték} = 0,1003$)¹⁵⁸, hogy a kitöltők szigorúbb vagy enyhébb jogkövetkezményt alkalmaznának. Ezen koherencia hiánya a jogtudatosság hiányát jelentheti, valamint a Meta szankciós rendszerének egyértelműségét kérdőjelezi meg.

---

¹⁵⁵ Lásd: kérdőív az 1. sz. mellékletben.

¹⁵⁶ A 2. sz. melléklet 8. táblázata mutatja szigorúság és helyesség szerinti megoszlását a kapott válaszoknak.

¹⁵⁷ 2. sz. melléklet 9. táblázat.

¹⁵⁸ 2. sz. melléklet 10. táblázat.

6. Összegzés

A kérdőívre adott válaszok alapján kijelenthető, hogy a felhasználók nem elég jogtudatosak. Annak ellenére, hogy – ahogy a teszteredmények is rámutatnak – a válaszadók több, mint fele, de kevesebb, mint kétharmada mérte fel helyesen, hogy az egyes eléjük tárt esetekben gyűlöletbeszéd valósult meg. Ennek oka azonban valószínűsíthetően nem a felhasználói jogtudatosság a közösségi média platform használata során, hanem az intuitív döntéshozatal eredménye. A második hipotézis vonatkozásában pedig egyértelműen látható, hogy a válaszadók nem a Meta-szerinti szankciókat szabnák ki az egyes esetekben. Ez is bizonyítja a platform szabályai és szankciós rendszere átláthatóságának a hiányát, ahogy arra a jogirodalom is rámutatott.

A DSA által elvárt felhasználóbarát, egyértelmű és objektív tartalommoderáló rendszer tehát a Meta platformok esetében hiányozni látszik még a legtudatosabb generációnak is hívott, fiatal felhasználók körében is. Javaslatunk e probléma kiküszöbölésére szolgálnak, melyeket a szabályok szem előtt tartásával fogalmazunk meg. Ezen tanácsok elősegíthetik a közösségi média oldalak felhasználói tudatosságának növelését, ezzel csökkentve a jogsértéseket, köztük különösen a gyűlöletbeszéd megjelenését, ezeken a platformokon.

Ahogyan arra a DSA kockázatsökkentési rendelkezései is kitérnek a közösségi média oldalaknak olyan intézkedéseket kell hoznia, amelyek elősegítik a felhasználók tudatosságának növelését, s amely keretében belül több információval látják el a felhasználóikat.¹⁵⁹ Ennek keretén belül a vizsgálatunk középpontjában álló gyűlöletbeszédre vonatkozó szabályokat szükséges módosítani, s ennek keretén belül módosítani mind a Közöségi Alapelvek, mind pedig a felhasználási feltételek szabályait (ahogyan ezeket az intézkedéseket a DSA is meghatározza¹⁶⁰). Ezen módosítás keretén belül szükséges lenne egyértelműen meghatározni a gyűlöletbeszéd fogalmát, hiszen ahogy az kutatásunk is rámutatott a felhasználók nem ismerik fel ezen szükséges definíciós elemeket. Ez az utolsó eset tekintetében volt a leglátványosabb, ahol azt kellett volna felismerniük, hogy az esetben szereplő nővel szemben alkalmazott megnyilvánulás is gyűlöletbeszédet valósít meg, melyre a válaszadók nagy része közömbösen, gyűlöletbeszédet nem elismerő magatartással reagált.

---

¹⁵⁹ DSA 14.cikk (1) bekezdés i) pont.

¹⁶⁰ DSA 14.cikk (1) bekezdés b) pont.

Ennek orvoslására szükséges a gyűlöletbeszéd – az általunk meghatározott fogalomhoz hasonló – konkretizálása, azaz fogalmának módosítása a Közösségi Alapelvekben oly módon, hogy az a felhasználók számára közérthetőbb és egyértelműbb legyen. A fogalom mellett nagyobb hangsúlyt kellene fektetnie a platformnak az egyes alapelvek megsértéséhez kapcsolódó szankciókról való tájékoztatásra és edukálásra is. Jelenleg az egyes szankciók egy teljesen eltérő oldalon találhatók, amelyek így egyértelműen zavart kelthetnek és megnehezíthetik az önálló jogkövetést. Ezeket érdemes lenne az Alapelvekben vagy az alapelvekhez tartozó egy különálló, de az Alapelvek oldaláról azonnal elérhető dokumentumban rendezni. Így a felhasználóknak nem kellene elkattintania az oldalról és egyben láthatná az egész szankciós rendszert, mely a könnyebb megértést jelentősen elősegítené.

Végül, mindenképpen szükséges lenne több forrást (anyagi és humán forrásokat egyaránt) arra fordítani, hogy a felhasználók tudatosságát növeljék. Ez véleményünk szerint nem csupán a közösségi média platform szolgáltatójának, hanem az államnak is a feladata kellene, hogy legyen, így például a közoktatásba szükséges lenne konkrétan beépíteni a digitális tudatosság növelésére vonatkozó előadásokat és tanórákat hatékony módszertani eszközökkel. Oktatóvideók, rövid játékos tesztek és oktatási anyagok kibocsátásával akár meglévő tantárgyak keretén belül (például informatika), akár új tantárgyak bevezetésével könnyen elsajátíthatók lennének ezen alapok.

Javaslataink tehát kiterjednek mind a „jogforrási”, szabályozási oldalra, azaz a Közösségi Alapelvek és segéddokumentumainak megváltoztatására, valamint a tudatos oktatási háló megteremtésére, amelynek megvalósítása a Meta és az állam közös kötelezettsége. Ennek segítségével a gyűlöletbeszéd könnyebben felismerhetővé, bejelenthetővé, a mindennapos platformhasználat pedig egyértelműbbé és tudatosabbá válhatna.

Forrásjegyzék

Irodalomjegyzék

BADÓ Attila: Bevezetés az USA jogrendszerébe. *Acta Juridica et Politica*, 7. évf., 1. kötet. Szeged, 1997.

BOYTHA György: A gyűlöletbeszéd polgári jogi szankcionálásának alapjogi keretei. *PJK*, 2008/1.

CSINK Lóránt: IX. cikk Véleménynyilvánítás szabadsága. In.: CSINK Lóránt (szerk.): *Alapjogi Kommentár az alkotmánybírósági gyakorlat alapján*. Novissima Kiadó, 2021, Budapest.

CSÍKOS Csaba: Nem-paraméteres statisztikai módszerek alkalmazási lehetőségei a pedagógia kutatásban. *Iskolakultúra*, 1992/2. szám.

DO’GORMAN, Kevin - MACINTOSH, Robert: *Research Methods for Business and Management: A Guide to Writing your Dissertation*. Oxford: Goodfellow Publishers, Limited, 2014.

DOUMA, Michael J.: *How the First Ten Amendments became the Bill of Rights?* <https://tinyurl.com/2r64jrb7> (Letöltés: 2024.08.04.).

FEISCHMIDT Margit – SZOMBATI Kristóf: Cigányellenesség és szélsőjobboldali politika a magyar társadalomban: Gyöngyöspata és a hozzá vezető út. *Esély: Társadalom és szociálpolitikai folyóirat*. 24. évf., 1. szám, Budapest, 2013.

FISS, Owen M.: The Supreme Court and the Problem of Hate Speech. *Capital University Law Review*. 1995. 24. évf., 2. szám.

GÁLL Edit: Véleménynyilvánítási szabadság az Amerikai Egyesült Államok jogrendszerében. *Jogtudományi Közöny*, 2007/9.

GYETVÁN Dorina: A Digital Services Act és a Facebook Oversight Board szerepe a jogorvoslat biztosításában a közösségi média vonatkozásában. *In Medias Res*, 2023/3.

HALMAI Gábor: A német szövetségi alkotmánybíróság a náci rezsimet dicsőítő gyűlések tilalmáról. *Fundamentum*, 2009. 4. szám.

HOWARD, H. Jeffrey: Free Speech and Hate Speech. *Annual Review of Political Science*, 22. évf., 2019.

KLONICK, Kate: The Facebook Oversight Board: Creating an Independent Institution to Adjudicate Online Free Expression. *Yale Law Journal*, 2020, Vol. 129.

KOLTAY András: A gyűlöletbeszéd korlátozása a magyar jogrendszerben. In: KOLTAY, András (szerk.) *A gyűlöletbeszéd korlátozása Magyarországon. Alkotmányos és jogalkalmazói megközelítések, európai kitekintéssel*. CompLex Wolters Kluwer, 2013, Budapest.

KOLTAY András: *A szólásszabadság alapvonalai: magyar, angol, amerikai és európai összehasonlításban*. Századvéd Kiadó, 2009, Budapest.

KOLTAY András: *A véleménynyilvánítás szabadsága*. In: JAKAB András – FEKETE Balázs (Szerk.): *Internetes Jogtudományi Enciklopédia*. 2018.

KOVÁCS Gyula: Nyomozás a gyakorlatban - A kezdeti lépésektől a nyomozás tervezéséig és szervezéséig. *Magyar Bűnüldöző*, 2014/1-2.

KNIGHT, Ben: *Hate speech, threats against German politicians on the rise*. <https://tinyurl.com/524ve4r9> (Letöltés: 2024.07.09.).

LASSÁNYI Tamás: *A véleménynyilvánítás szabadsága az Interneten*. In. DOMBI Gábor – LAFFERTON Emese (szerk.): *Az információs társadalom felé. Tanulmányok és hozzászólások*. Replika Kör, 2001, Budapest.

LÁNCOS Petra Lea: *The Many Facets of EU Soft Law*. In. *Jogtudományi Monográfiák*. Pázmány Press, 2022, Budapest.

LENDVAI Gergely Ferenc: A Facebook Ellenőrző Bizottság működése és bíraskodása a gyűlöletbeszéd kontextusában. *In Medias Res*, 2024/1.

MAGONY Gellért Imre: A Facebook-on közzétett tartalmak szabályozása. *Comparative Law Working Papers*, 2021, 5. évf., 3. szám.

MÁRKI Zoltán: *XXI. Fejezet - Az emberi méltóság és egyes alapvető jogok elleni bűncselekmények*. In.: KÓNYA István (szerk.): *Magyar Büntetőjog I-Iv. - új Btk. - Kommentár a gyakorlat számára*. 4. kiadás. ORAC Kiadó, 2023, Budapest.

MEIKLEJOHN, Alexander: *What Does the First Amendment Mean?* <https://tinyurl.com/3ufs7h2c> (Letöltés: 2024.07.30.).

NAGY Krisztina: Facebook files – gyűlöletbeszéd törölve? A közösségi médiaplatformok tartalom-ellenőrzési tevékenységének alapjogi vonatkozásai. *Pro Futuro*. 2018. 2.szám.

NÉMETH Gábor Sándor: *35.cikk. Kockázatcsökkentés*, In.: KOLTAY András – SZIKORA Tamás – LAPSÁNSZKY András – TÓTH András: *Nagykommentár a DSA rendelethez. Nagykommentár a digitális szolgáltatások egységes piacáról és a 2000/31/EK irányelv módosításáról szóló, az Európai Parlament és a Tanács 2022. október 19-i (EU) 2022/2065 rendelethez (digitális szolgáltatásokról szóló rendelet)*. Wolters Kluwer Hungary, 2024, Budapest.

OSTER, Jan: *Media freedom as a fundamental right*. Cambridge University Press. 2015. Cambridge.

PÁL Gábor: A gyűlöletbeszéd fogalma a politikai vitákban. Értelmezések és alkalmazások. *Politikatudományi Tanulmányok*, 2. évf., 2. szám, 2012.

POKOL Béla: *Jogelmélet: Társadalomtudományi trilógia II*. Századvég Kiadó, 2005, Budapest.

TILK Péter: A gyűlöletbeszéd szabályozásának néhány előzetes értékelési szempontja1. *MJ*, 2003/6.

TÓTH J. Zoltán: *A büntetőjogi rágalmozás és becsületsértés*. In.: KOLTAY András – NYAKAS Levente: *Médiatudományi Könyvtár*, Médiatudományi Intézet, 2017, Budapest.

VARGA Zoltán: A közösség elleni izgatás. *MJ*, 2002/12.

Jogforrások, bírósági gyakorlat

6/2021. (II. 19.) AB határozat.

7/2014. (III. 7.) AB határozat.

18/2004. (V. 25.) AB határozat.

30/1992. (V.26.) AB határozat.

36/1994. (VI. 24.) AB határozat.

95/2008. (VII. 3.) AB határozat.

3145/2018. (V. 7.) AB határozat.

A büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény.

A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény.

Abrams v. United States, 250. US 616. (1919).

Annual report of the United Nations High Commissioner for Human Rights. Report of the United Nations High Commissioner for Human Rights on the expert workshops on the prohibition of incitement to national, racial or religious hatred (Rabat Plan of Action).

Az alkotmánybírásról szóló 2011. évi CLI. törvény.

Az Amerikai Egyesült Államok Alkotmánya.

Az ENSZ Közgyűlése a faji megkülönböztetés valamennyi formájának kiküszöböléséről szóló egyezménye.

Az Európai Parlament és a Tanács (EU) által elfogadott, a digitális szolgáltatások egységes piacáról és a 2000/31/EK irányelv módosításáról szóló 2022/2065. rendelet, ismertebb nevén a digitális szolgáltatásokról szóló rendelete.

Brandenburg v. Ohio, 395. US 444 (1969).

BverfGE 93, 266 (1995).

BVerfGE 90, 241, 247-248 (1994).

BVerfG Beschluss. 2011. november 9. <https://tinyurl.com/ye2yrdz8> (Letöltés: 2024.10.20.).

Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination Against Women.

Delfi AS v. Estonia, no. 64569/09, 2015. június 16-i ítélet.

Dennis v. United States, 341. US 494 (1951).

Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozata.

Emberi Jogok Európai Egyezménye.

ENSZ General Comment No.34.

Erbakan v. Turkey, no. 59405/00, 2006. július 6-i ítélet.

Európai Unióról Szóló Szerződés.

Az Európai Unió Alapjogi Chartája.

Gesetz zur Verbesserung der Rechtsdurchsetzung in sozialen Netzwerken (Netzwerkdurchsetzungsgesetz - NetzDG) <https://tinyurl.com/9h7kfdwd> (Letöltés: 2024.10.20.).

Grundgesetz für die Bundesrepublik Deutschland. <https://tinyurl.com/23aewb8n> (Letöltés: 2024.10.20.).

Gündüz v. Turkey, no. 35071/97, 2003. december 4-i ítélet.

Magyar Tartalomszolgáltatók Egyesülete and Index.hu Zrt v. Hungary, no. 22947/13, 2016. február 1-i ítélet.

New York Times Company v. Sullivan, 376 U.S. 254 (1964).

Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmánya.

Reichsstrafgesetzbuch <https://tinyurl.com/bdfrdbas> (Letöltés: 2024.10.20.).

Schenck v. United States, 249. US 47. (1919).

Strafgesetzbuch für das Deutsche Reich vom 15. Mai 1871. <https://tinyurl.com/2s3z74rf> (Letöltés: 2024.10.20.).

Terminiello v. Chicago, 337. US. 1. (1949).

The Sunday Times v. the United Kingdom, no. 6538/74, 1979. április 26-i ítélet.

Van Gend en Loos v Nederlandse Administratie der Belastingen, 26/62, 1963. február 5-i ítélet.

Vejdeland and others v Sweden, no. 1813/07, 2012 február 9-i ítélet.

Verfassungsschutzbericht 2023. <https://tinyurl.com/yckb3nmy> (Letöltés: 2024.10.20.).

Virginia v. Black, 538 U.S. 343. (2003).

Egyéb források

A Facebook közösségi alapelvei. <https://tinyurl.com/muvu6yae> (Letöltés: 2024.08.06.).

A Facebook történetéről. <https://tinyurl.com/3cj257r6> (Letöltés: 2024.08.06.).

A Meta hirdetési szabályzatának és kereskedelmi alapelveinek alkalmazása. <https://tinyurl.com/dajdxkx2> (Letöltés: 2024.08.06.).

A Meta története. <https://tinyurl.com/3ux7x2ff> (Letöltés: 2024.08.06.).

AI advances to better detect hate speech. <https://tinyurl.com/yuk2tbv2> (Letöltés: 2024.08.07.).

Az Országgház viselkedési és öltözködési kódexe <https://tinyurl.com/2pn595fb> (Letöltés: 2024.07.09.).

Az Európai Unió Hivatalos Lapja C 303/17 - 14.12.2007.

Bejelentés. <https://tinyurl.com/2hahfsat> (Letöltés: 2024.08.07.).

Case decisions and policy advisory opinions. <https://tinyurl.com/2xjnp7hu> (Letöltés: 2024.08.07.).

Coronavirus disease (COVID-19) pandemic. <https://tinyurl.com/4uf98vk6> (Letöltés: 2024.08.30.).

Dehumanizing speech against a woman. <https://tinyurl.com/y28wsm9f> (Letöltés: 2024.09.01.).

Emoji. <https://tinyurl.com/4pjjj7h2> (Letöltés: 2024.09.01.).

European Conference of Presidents of Parliament: *Women in politics and in the public discourse What role can national Parliaments play in combatting the increasing level of harassment and hate speech towards female politicians and parliamentarians?* 2019. október, Strasbourg.

Felhasználási feltételek. <https://tinyurl.com/5n8vvckv> (Letöltés: 2024.08.06.).

Fiókok korlátozása. <https://tinyurl.com/39b6bd3t> (Letöltés: 2024.08.06.).

Gyűlöletbeszéd. <https://tinyurl.com/4rec5vak> (Letöltés: 2024.08.06.).

Hateful Memes Video Montage. <https://tinyurl.com/a7vn6pv4> (Letöltés: 2024.08.30.).

Hogyan működik az ellenőrzési technológia? <https://tinyurl.com/5n7sd4m4> (Letöltés: 2024.08.07.).

Holocaust Denial. <https://tinyurl.com/3h7nntx4> (Letöltés: 2024.08.30.).

How we do our work. <https://tinyurl.com/44vaun9k> (Letöltés: 2024.08.07.).

Kontextus biztosítása a kényes vagy félrevezető tartalmakhoz. <https://tinyurl.com/38f5ffkj> (Letöltés: 2024.08.06.).

Közéleti tartalom és a Facebook közösségi alapelvei. <https://tinyurl.com/3ksn4bx2> (Letöltés: 2024.08.06.).

Ku Klux Klan <https://tinyurl.com/2vf3mfr6> (Letöltés: 2024.07.09.).

LGBTQIA+ 101. <https://tinyurl.com/4re2kvbm> (Letöltés: 2024.08.30.).

Mark Zuckerberg. <https://tinyurl.com/vf3hsvwn> (Letöltés: 2024.07.30.).

Negative Stereotypes of African Americans. <https://tinyurl.com/2pubkwpf> (Letöltés: 2024.08.30.).

Oldalak, csoportok és események. <https://tinyurl.com/56f9m9rm> (Letöltés: 2024.08.06.).

Oversight Board: Our work. <https://tinyurl.com/mry3jvfs> (Letöltés: 2024.08.07.).

Panaszkezelési folyamat. <https://tinyurl.com/49fyd3ay> (Letöltés: 2024.08.07.).

Post in Polish Targeting Trans People. <https://tinyurl.com/3caeer3u> (Letöltés: 2024.09.01.).

Reagálás művelettel. <https://tinyurl.com/2u8asbpb> (Letöltés: 2024.08.07.).

Share of Facebook users in Hungary in July 2024, by age. <https://tinyurl.com/5ak4xyt7> (Letöltés: 2024.09.04.).

Statista. 2024. <https://tinyurl.com/5fbpu4e6> (Letöltés: 2024.08.28.).

Útmutató az Európai Parlament tisztviselőinek és alkalmazottainak kötelezettségeihez <https://tinyurl.com/jrdm72tv> (Letöltés: 2024.07.09.).

What is a Meme? <https://tinyurl.com/yc35en75> (Letöltés: 2024.08.30.).

1. Melléklet: A kutatás során felhasznált kérdőív

[illegible]

Győzőtesztészd a Meta platformjain

2024. 10. 26., 09:34

Általános kérdések

Értékel *

☐ 14-18
☐ 19-24
☐ 25-29
☐ 30-34

Legmagasabb iskolai végzettség *

☐ Általános iskola
☐ szakkezelőiskola (korábbi szakiskola)
☐ érettségi
☐ technikus végzettség (korábbi szakgimnázium)
☐ felhatalmazott szakképzés
☐ felsőfokú / egyetem alapkész
☐ egyetem mesterszak
☐ doktor
☐ Egyéb

Háznál-e bármilyen Meta platformot (Facebook, Instagram, Threads stb.)? *

☐ Igen
☐ Nem

https://forms.office.com/Pages/DesignPageV2.aspx?origin=N_AAAAAAAAAA&_c1386d02e0ef7NvGPFREMEVDVGMMUWQTEH1Y4U

Seite 2 von 10

Gyűlöletbeszéd a Meta platformján

2024. 10. 26., 09:34

Szerinted a "gyűlöletbeszéd" milyen magatartásokat fog át a alábbiak közül? (Több válasz is megjelölhető) *

☐ Akkor valószínűleg gyűlöletbeszéd, ha valaki más állampolgárságú, nemi, nemzeti, etnikai vagy csoportbeli háttérrel rendelkező személyt egy másik személyhez / csoporthoz képest, például előnyveskedő hangnemben hoz egy kért egy rövid szövegben.

☐ Akkor az esetben valószínűleg gyűlöletbeszéd, ha valaki más állampolgárságú, nemi vagy nemzeti személyt / csoportot szemben nagy nyilvánosság előtt olyan magatartást tanúsít, amelyvel közvetlenül veszélyeztet / veszélyeztetni a személyt vagy csoportot a vélt tulajdonságára tekintettel. Például úgy beszél a romáról, mintha alacsonyabbrendűnek lennének.

☐ Akkor az esetben valószínűleg gyűlöletbeszéd, ha valaki más személy vagy csoportot háttérrel rendelkező magatartással szemben vélt tulajdonságára miatt, például nem alkalmas egy jellemtől az általa nem cselekedtet.

☐ Akkor az esetben valószínűleg gyűlöletbeszéd, ha valaki más személyt vagy csoportot szemben nagy nyilvánosság előtt olyan magatartást tanúsít, amely azt a személyt vagy csoportot közvetlenül veszélyeztet vagy veszélyeztetni látnak vélt tulajdonságára tekintettel. Pl. Valaki olyan beszédet mond egy előadásban, ahol szimpátiáját fejezi ki a neki ellentétes.

☐ Szerintem egyik sem valószínűleg gyűlöletbeszéd.

https://forms.office.com/Pages/DesignPageV2.aspx?origin=N_AAAAAAAAAAQ_c1381dUDZEDENRNVGFREMEVDV0TWMUxTEHTYU

Seite 3 von 10

Gyűlöletbeszéd a Meta platformján

2024. 10. 26., 09:34

Esetek

A következőkben öt rövid esetleírást foglalkoztatunk, amelyek az az elvhez tartozó két rövid kérdést kell megválaszolni. Minden esetben egy megoldás megjelölése lehetséges.

https://forms.office.com/Pages/DesignPageV2.aspx?origin=N_AAAAAAAAAAQ_c1381dUDZEDENRNVGFREMEVDV0TWMUxTEHTYU

Seite 4 von 10

1. eset

A Facebook hírfolyamokban egy ismerősöd által közzétett képekkel szembesülsz, amelyeken roma személyek, családok szerepelnek. Az egyikben több roma férfi szabványokkal és zászlókkal a kezükben hogy el sítve egy üzenet, a másikon pedig roma családok állnak sorba az egyik hívtal előtt a segély felvételért.

Mit gondolsz, ezek a képek a Meta Közösségi Alapelveinek gyűjölteszeddel kapcsolatos szabályaiba ütköztek? *

- ☐ igen
- ☐ Nem

Amenyiben te hozhatnál döntést ebben az ügyben, milyen szankciót alkalmaznál (ha alkalmaznál)? *

- [illegible]

2. eset

A Facebook hírfolyamokban az egyik ismerősöd egy olyan videómontázst oszt meg, amelyben zsidókkal szembeni antiszemita megnyilvánulások, a náci hűberekkel kapcsolatos szimpátiák, romákkal szembeni előítéletek, valamint az LMBTQA+ társadalommal szembeni diszkrimináció is megjelenik.

Mit gondolsz, ez a videó a Meta Közösségi Alapelveinek gyűlöletbeszédrel kapcsolatos szabályaiba ütközik? *

- ☐ Igen
- ☐ Nem

Amenyiben te hozhatnád döntést ebben az ügyben, milyen szankciót alkalmaznál (ha alkalmaznál)? *

- ☐ Pozitív hatásúaknak tekintesz a
- ☐ Pozitív érzelmeket
- ☐ A pozitív érzelmek a felhátról fokozatosan távolra
- ☐ A pozitív érzelmek a felhátról fokozatosan 60 napra
- ☐ A felhátról fokozatosan
- ☐ Mivel nem veszed meg a gyűlöletet, így nincs szükség közölsz

Gyűlöletbeszéd a Meta platformján

2024. 10. 26., 09:34

3. eset

Az Instagram hírfolyamodon az egyik ismerősöd egy olyan posztot oszt meg, amelyben megkezdődött a Hóbkasztó kóborlás kapcsán azonos szavak, valamint megosztás az az ismerős, amelyet a Hóbkasztó kóborlás kapcsán ismerősöd megosztott a II. világháborút követően felhív a Hóbkasztó kóborlás, így azok használatára nem árulhatóak az.

Mit gondolsz, ez a poszt a Meta Közösségi Alapelveinek gyűlöletbeszédrel kapcsolatos szabályaita utközik? *

☐ Igen

☐ Nem

Amennyiben te hoztad a döntést ebben az ügyben, milyen szankciót alkalmaznál (ha alkalmaznál)? *

☐ Poszt láthatóságának korlátozása

☐ Poszt elhárítása

☐ A poszt elhárítása és a felhasználói fiók korlátozása 24 órára

☐ A poszt elhárítása és a felhasználói fiók korlátozása 60 napra

☐ A felhasználói fiók törlése

☐ Mivel nem választ meg gyűlöletbeszédet, így nincs szükség korlátozásra

https://forms.office.com/Pages/DesignPageV2.aspx?origin=N_AAAAAAAAAAQ_c18b1u0DZCEHFNVOGFREMEVDV0TMWUQTENTY4u

Seite 7 von 10

Gyűlöletbeszéd a Meta platformján

2024. 10. 26., 09:34

4. eset

Az ismerősöd a Facebook hírfolyamodon megoszt egy olyan posztot, amelyben ismerősöd személyesét kritizál és arra tesz utalást, hogy azonos az emberrel, akinek gyűlöletbeszédet kaptak elkövetni.

Mit gondolsz, ez a poszt a Meta Közösségi Alapelveinek gyűlöletbeszédrel kapcsolatos szabályaita utközik? *

☐ Igen

☐ Nem

Amennyiben te hoztad a döntést ebben az ügyben, milyen szankciót alkalmaznál (ha alkalmaznál)? *

☐ Poszt láthatóságának korlátozása

☐ Poszt elhárítása

☐ A poszt elhárítása és a felhasználói fiók korlátozása 24 órára

☐ A poszt elhárítása és a felhasználói fiók korlátozása 60 napra

☐ A felhasználói fiók törlése

☐ Mivel nem választ meg gyűlöletbeszédet, így nincs szükség korlátozásra

https://forms.office.com/Pages/DesignPageV2.aspx?origin=N_AAAAAAAAAAQ_c18b1u0DZCEHFNVOGFREMEVDV0TMWUQTENTY4u

Seite 8 von 10

5. eset

Az ismerősöd a Facebookon közzétéveszt egy képet a volt négyéről (a képen a hölgy arcát kisebb egy emoji-val eltakarva) az alábbi leírással: „Használt tehergépkocsi keresi új gazdáját. Mai korában megoldhetésre került az egész városban, sokan is érdeklődtek iránta. Megszabadulnánk végre ettől a szemétkuckupactól.”

Mit gondolsz, ez a poszt a Meta Közösségi Alapelveinek gyűjtemelbeszédével kapcsolatos szabályaiba ütközik? *

- ☐ Igen
- ☐ Nem

Amenyiben te hozhatnád döntést ebben az ügyben, milyen szankciót alkalmaznál (ha alkalmaznál)? *

- ☐ Pozitív társadalmági konfliktusok
- ☐ Pozitív társadalmi
- ☐ A pozitív társadalmi és a felháztól fők konfliktusok 24. évi
- ☐ A pozitív társadalmi és a felháztól fők konfliktusok 60. évi
- ☐ A felháztól fők konfliktusok
- ☐ Mivel nem voltak meg a felháztól fők konfliktusok, így minc székess konfliktusok

Köszönjük a kitöltést!

Amennyiben kérelmét van a kerdőírd) vagy a kutatás eredményeik, kérem minket bizalommal a következő elérhetőségek:
Bosits Dorina (bositsdorka@gmail.com)
Rét Zsófia (retzso97@gmail.com)

Ezt a tartalmat nem a Microsoft készíti vagy támogatja. Az elküldött adatokat az ürlap tulajdonosa fogja megkapni.

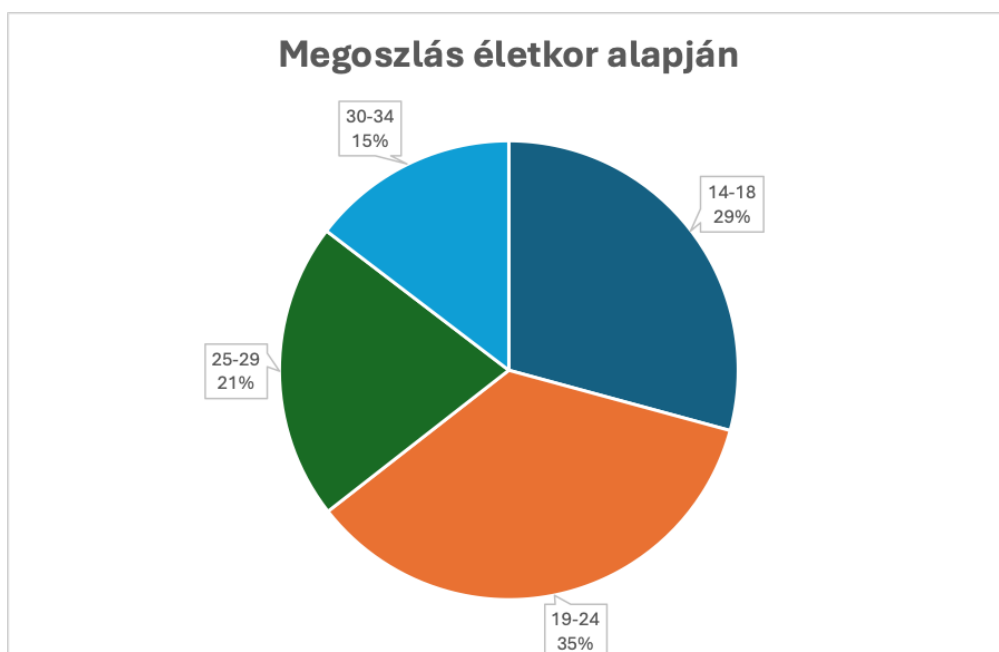
2. Melléklet: A kérdőívre adott válaszokból leszűrt eredmények

Válasz	Használ sz Meta platformot?
Igen	301
Nem	2
Gesamtergebnis	303

1.táblázat: Meta platform felhasználók száma a kitöltők között

Életkor	Válasz
14-18	88
19-24	106
25-29	63
30-34	44
Üres	
Összeredmény	301

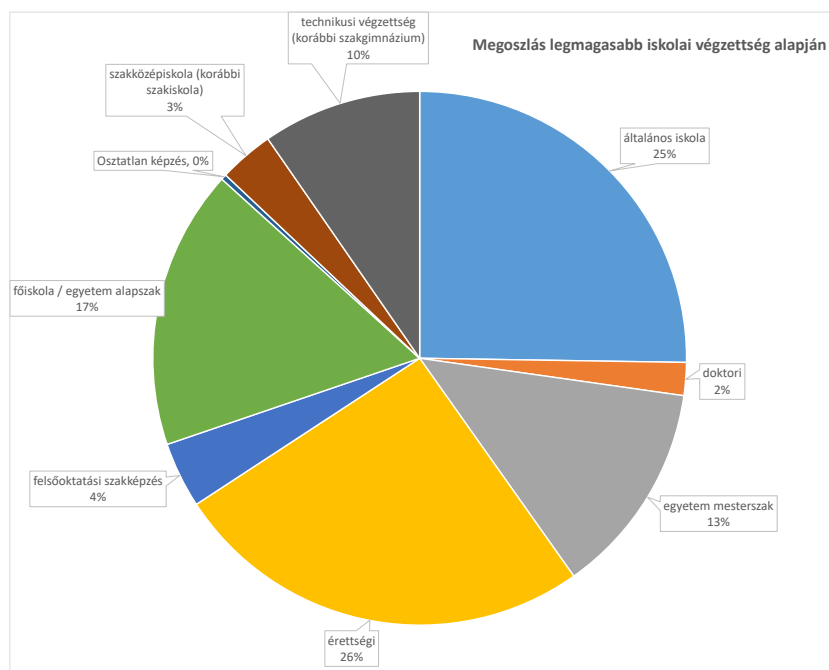
2.táblázat: Kitöltők életkori megoszlása

1.ábra: Kitöltők életkori megoszlása

Legmagasabb iskolai végzettség	Válaszok gyakorisága
általános iskola	76
doktori	6
egyetem mesterszak	39
érettségi	77
felsőoktatási szakképzés	12
főiskola / egyetem alapszak	51
Osztatlan képzés	1
szakközépiskola (korábbi szakiskola)	10
technikusi végzettség (korábbi szagimnázium)	29
Összeredmény	301

3. táblázat: Kitöltők legmagasabb iskolai végzettség szerinti megoszlása

2.ábra: Kitöltők legmagasabb iskolai végzettség szerinti megoszlása

Fogalommeghatározás	Válaszok	
Romgyűlölethez kapcsolódó fogalom	39	
Mindkét helyes választ eltalálók	48	15,95%
Náci szimpatizáláshoz kapcsolódó fogalom	26	
Gesamtergebnis	113	37,54%

4.táblázat: Gyűlöletbeszéd fogalmának felismerése – helyes és részlegesen helyes válaszok száma és aránya

Gyűlöletbeszéd esetek (1.kérdés)	NEM-ek száma	Helyes válaszok
1.	164	137
2.	30	271
3.	92	209
4.	35	266
5.	110	191

5.táblázat: Egyes eseteknél a gyűlöletbeszéd felismerésének megoszlása

t-Test: One-Sample Assuming Unequal Variances		
	Variable 1	Variable 2
Mean	214,8	0
Variance	3108,2	0
Observations	5	2
Hypothesized Mean	226	
df	4	
t Stat	-0,449209101	
P(T<=t) one-tail	0,338272381	
t Critical one-tail	2,131846786	
P(T<=t) two-tail	0,676544762	
t Critical two-tail	2,776445105	

6.táblázat: Egymintás t-próba eredménye
75%-os hipotetikus átlagnál
(kiemelten a p-érték)

t-Test: Two-Sample Assuming Unequal Variances		
	Variable 1	Variable 2
Mean	214,8	0
Variance	3108,2	0
Observations	5	2
Hypothesized Mean	151	
df	4	
t Stat	2,558887559	
P(T<=t) one-tail	0,031355958	
t Critical one-tail	2,131846786	
P(T<=t) two-tail	0,062711916	
t Critical two-tail	2,776445105	

7. táblázat: Egymintás t-próba eredménye
50+1%-os hipotetikus átlagnál
(kiemelten a p-érték)

helyes válaszok	helytelen válaszok	szigorúbb eredmény	enyhébb eredmények
49	252	127	301
48	253	169	301
60	241	112	301
74	227	148	301
37	264	69	301

8.táblázat: Esetekre adott helyes, helytelen, szigorúbb és enyhébb szankciók megoszlása (helyes válasz: poszt eltávolítása)

Helyes válaszok:	statisztikailag szignifikáns!	
(kétoldali)		
	Variable 1	Variable 2
Mean	247,4	0
Variance	196,3	0
Observations	5	2
Hypothesized Mean	151	
df	4	
t Stat	15,3851554	
P(T<=t) one-tail	0,00005207	
t Critical one-tail	2,13184679	
P(T<=t) two-tail	0,00010414	
t Critical two-tail	2,77644511	

9.táblázat: Egymintás t-próba eredménye 50+1%-os hipotetikus átlagnál (kiemelten a kétoldali eltérést mutató p-érték)

Szigorúbb eredmények:	nem statisztikailag szignifikáns!	
	Variable 1	Variable 2
Mean	125	0
Variance	1443,5	0
Observations	5	2
Hypothesized Mean Differ	151	
df	4	
t Stat	-1,5302062	
P(T<=t) one-tail	0,10035485	
t Critical one-tail	2,13184679	
P(T<=t) two-tail	0,2007097	
t Critical two-tail	2,77644511	

10.táblázat: Egymintás t-próba eredménye 50+1%-os hipotetikus átlagnál (kiemelten az egyoldali eltérést p-érték)